Զ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3991 — 16 / 28 ԱՊՐԻԼ 1899 — ՈՒՐԲԱԹ — 18 ՁԼԻԷԹՃԷ 1316 — ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3991

درعليه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزه‌ته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է զրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ
» » »	վեցամսեայ.	70 »
» » »	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրանկ
» » »	վեցամսեայ.	20 »

Դրամի փոխարէն Փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական ըրբատարէ ծախքը բաժանորդներուն կը Պարտի:
Յառաջացնց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՇԱՔԱՐԻ ԽՆԴԻՐԸ ԵՒ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— ԶԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԲԵՐԱԼԻՍԸ.

Գերմանիա, Անգլիա և Ֆրանսա սաստիկ յուզման մը մէջ են... շաքարի մաքսատուրքերու խնդրի մը համար։ Հնդկաստանի անգլիական վարչութիւնը, Միացեալ Նահանգաց օրինակին հետեւելով, որոշած է ներմուծուած շաքարներէն մաքսատուրք առնել այն նպատակի գումարին հաւասար որ կ'ըլլայ անոնց՝ իրենց արտադրութեան միջոցին՝ տեղական կառավարութեան կողմէ։ Եւրոպական այդ երեք մեծ երկիրները, ինչպէս յայտնի է, իրենց սպառման պէտքէն շատ աւելի մեծ քանակութեամբ շաքար կ'արտադրեն և հետեւեալար մէկ մասը դուրս ղրկելու պէտք ունէին։ այս նպատակով հաստատուեցաւ նպատակի դրութիւնը որուն շնորհիւ, գերմանական, աւստրիական ու ֆրանսական շաքարները մեծաքանակ սպառում ունեցան Անգլիոյ, Ամերիկայի և Հնդկաստանի մէջ։ Այս վերջինը մանաւանդ սպառման մեծ կեդրոն մըն էր աւստրիացի ու գերմանացի գործարանատէրերուն համար։ Ֆրանսացի գործարանատէրերը, համեմատաբար անոնցմէ ետ կը մնային, տարին հազիւ 200,000 ֆրանքի շաքար ղրկելով Հնդկաստան, և մաս մըն ալ Անգլիա ղրկուածէն հոն փոխադրուելով։ մինչդեռ Աւստրիա որուն շաքարի առաքումը 11,256 կենդինար էր 1896ին, յաջորդ տարին 410,024 կենդինարի բարձրացած է և 1898 ին ալ 509,493ի։ իսկ Գերմանիա կը ղրկէ 600,000 կենդինար։ Դիւրին է հետեւցնել թէ եւրոպական այդ երեք տերութիւնները արդարացի պատճառներ ունին մտահոգութեան մատնուելու՝ իրենց ժողովուրդին առեւտրական շահերուն տեսակէտով։ Հնդկաստան, ընդհանրապէս, ուրախութեան մէջ է, վասն զի իր արտադրած տարեկան 25 միլիոն կենդինար շաքարը որ ամբողջովին կը սպառուի երկրին 300 միլիոն բնակիչներէն, քիչ պիտի դայ իր պէտքերուն և պիտի ձեռնարկէ ոչ միայն աւելի մեծաքանակ շաքար արտադրելու, այլ և անոր մէկ մասը ազնուացնելու, վասն զի հնդկական շաքարը վար տեսակէ է։

Այս խնդիրը, թէեւ Եւրոպայի օրուան խնդիրներէն մէկը, Բաղաքական Տեսութեան մը մէջ իր տեղը չպիտի ունենար ի հարկէ եթէ գործարանատէրերուն ու վաճառականներուն մէջ մնացած ըլլար։ բայց անանկ չէ։ դիւանագիտութիւնը ասոր ալ կը միաձամուռ և դահլիճները սկսած են ծանուցագրեր փոխանակել իրարու հետ, իրենց շաքարի շահերը պաշտպանելու համար նոյնքան հոգածութեամբ որքան պիտի պաշտպանէին քաղաքական որ և է սկզբունք։ Երբ առաջին անգամ Միացեալ Նահանգները հաստատեցին «շաքարամերժ» դրութիւնը, Գերմանիան եղաւ բողոքողը։ հիմակ ալ Աւստրիա առաջ կ'անցնի՝ իր մասին դիտողութիւն ուղղելով Անգլիոյ, Հնդկաստանի վարչութեան կողմէ տրուած որոշման դէմ։ Լոնտոնի դահլիճը պատասխանած է թէ նոր մաքսատուրքը անխտիր և ընդհանուր կերպով գործադրելի է այն բոլոր շաքարներուն համար որոնք իրենց արտադրուած երկրէն դուրս հանուած ժամանակ նպաստ մը կը ստանան։ եթէ Աւստրիա կ'ուզէ ազատ մնալ այդ տուրքէն, թող ապացուցանէ թէ իր արտածած շաքարները պետական նպաստ չեն ստանար։ Աւստրիացի գործարանատէրերը ասոր միջոցը փնտռելու վրայ են, բայց կ'երեւայ թէ դիւրաւ գտնելիք չունին։

* * *

Մայրաքաղաքի Արեւելքի գործերը նորէն հրատապ կարեւորութիւն մը ստացած են անգլիական մամուլին մէջ, Զինաստանի երկու ծայրերը՝ հիւսիսային և հարաւային կողմերը տեղի ունեցած անցքերուն պատճառաւ։

Հիւսիսային կողմը, Նիւ-Զուանկի երկաթուղիին խնդիրն է որ կը ներկայանայ, այս անգամ աւելի քաղաքական երեւոյթի մը տակ քան թէ եւմտական։ Կը յիշուի թէ Ռուսիա ընդդիմացաւ այդ երկաթուղիին չինութեան զոր պիտի կատարեր Հոնկ Քոնկի անգլիական դրամատունը, 2,300,000 ոսկիի փոխատուութեամբ մը։ Այս ձեռնարկութիւնը ջուրը ինկած ըլլալով, դէթ առ այժմ, Լոնտոնի թերթերը քաղաքական նշանակութիւն մը կուտան անոր, ըսելով թէ ռուս դիւանագիտութիւնն էր որ առաջ բերաւ այս ձախողումը և կը պահանջէն որ անգլ. կառավարութիւնը աւելի ազդու ընթացք մը բռնէ։ Լրագրական այս իրարանցումը այնպէս մը մեկնողներ կան, իբր թէ նախապատրաստութիւն մը, հանրային կարծիքը պատրաստելու միջոց մը ըլլար՝ Անգլիոյ կողմէ նոր գործողութեան մը Զինաստանի մէջ։

Այս տպաւորութիւնը առաջ բերելու կը ծառայէ՝ Զինաստանի հարաւային կողմը, Հոնկ-Քոնկի հանդիպակաց ցամաքին (Քաւլունկ) տիրանալու համար վերջին օրերս Անգլիոյ ըրած փորձը։ Անգլ. զօրագունդ մը ուղղելով դրաւել այդ գետինը, չինացիները զէնքի դիմեցին և ընդհարում մը տեղի ունեցաւ։ Անգլ. մամուլը այս պարագային մէջ ալ Նորէն բողոքող հանդիսացաւ, — թէեւ անգլ. զօրքերը յաղթած էին ու բրիտանական դրօշը պարզուած Թայբուֆիւի վրայ—ըսելով թէ չինական կառավարութիւն էր որ դրդեց Քաւլունկի բնիկները անգլ. զօրքերուն վրայ հրացան պարպել և թէ չինական կառավարութենէն իրրեւ հատուցում պահանջելու է... հոգային նոր զիջողութիւններ։

Նիւ-Զուանկի երկաթուղիին եւ Քաւլունկի գետնին վերաբերող խնդիրները, — առաջինը զուտ դիւանագիտական կերպով և երկրորդը զէնքի զօրութեամբ յաղուցուած — իրարու զուգադիպեցան այսպէս և այժմէութիւն տուին չինական գործերուն, որոնց ուշադիր կը հետեւին եւրոպական միւս տէրութիւնները, կասկածելով որ չըլլայ թէ Անգլիա առիթը յարմար սեպէ մեծ դործողութիւն մը փութացնելու «երկնային կայսրութեան» մէջ։

Ֆ.

ԿՐԿՆԱՊԷՍ ԱՂԲԱՏ

Անցածները Խասգեղի աղքատ կին մը հոս եկած էր, Որբանոցին մէջ գտնուող իր երկու մանչ տղաքը ետ առնելու համար։ Իմ մասս, պիտի ուզէի որ որբանոցներուն մէջ զաւակ ունեցող բոլոր մայրերն ալ կարենային ետ առնել իրենց հարազատները ու վերադարձնել զանոնք իրենց ընտանեկան յարկը։ Ասիկա շատ ուրախացուցիչ պարագայ մը պիտի ըլլար արդարեւ, քանզի ան ատեն պիտի մտածէինք թէ այդ վերջին ծայր աղքատները մինչեւ ատիճան մը ազէկ վիճակ ունին այսօր, զէթ՝ իրենց զաւկընեն ալ իրենց կերած հացին մասնակից ընելու ատիճան։

Այդ Խասգեղցի կնոջ բերնէն լսած պատմութիւնս սակայն այս փափաքելի տպաւորութիւնը չթողուց վրաս։ Ակէ իրր տարիուկէս առաջ, այդ կինը կը դիմէ Խասգեղ հաստատուած Ամերիկուհիի մը, և անոր միջոցով կը յաջողի իր հինգ և եօթը տարեկան երկու պղտիկները այս տեղի որբանոցը մտցնել, չատ կարօտ եւ կարեկցութեան արժանի վիճակին կատարելապէս ստուգուելէ վերջ։ Եւ հոս, որբանոցին մէջ հարիւր տղոց պղտիկ եղբայրները դարձած էին այդ երկուքը։ հաստատութեան բոլոր պաշտօնեաներն ալ կը գուրգուրային անոնց վրայ, համարելով զանոնք այդ բազմամարդ ընտանիքին պէպէքները։ Ասոնց մեծը Որբանոց եկած ատենը թոքային վտանգաւոր հիւանդութիւն մըն ալ ունէր։ ուստի տեղի և ուտելիքի կողմէ ալ մասնաւոր խնամք տարուած էր իրեն։ Տղաքը երկուքն ալ երջանիկ էին, և ուրիշ կերպ ըլլալու պատճառ չունէին։ այցելուներ՝ յաճախ զարմանք յայտնած են մանաւանդ այդ փոքրիկներուն տարուած հոգածութեան համար։

Եւ ահա օր մը փոքրիկներուն մայրն է կ'ելլէ կու գայ Որբանոց, և կատարեալ ապերախտութեամբ ու լիրը եղանակով մը կը յայտարարէ թէ իր տղաքը առնելու եկած է։ Այդ օրերուն, մեծ մանչը, այսինքն եօթնամեայ որբուկը, ծանր հիւանդութենէ մը ապաքինելու վրայ էր։ դեռ անկողնէն դուրս ելլելու կարողութիւն չունէր։ Իսկ մայրը կը պահանջէր իր ինքնակամ (քանզի այրը մեռած էր) իրաւունքովը որ տղաքը իրեն յանձնուին։ ինքը պիտի խնամէր զանոնք։ Եթէ այս ամէնը ըսէր քաղաքավարութեամբ և երախտապարտութեամբ՝ հարկաւ կ'ընդունիմ թէ ազնիւ էր կեկան զգացումը և արդար՝ պահանջը։

Հաստատած եմ սակայն թէ խեղճ կինը ուրիշներէ թելադրուած եկած էր հոս և ապ առած էր Որբանոցին դուռը։ Թէ ո՞վ են այդ ուրիշները, չեմ գիտեր և գիտնալ ալ չեմ ուզեր։ Սա կը խորհիմ սակայն թէ կուշտ փորով, այս ու այն որբանոցին դէմ գրգռողները չեն արդեօք առաջին պատասխանատուները։ Կը խորհիմ թէ գուցէ այդ խեղճ մօրիկը կարդաց մէկը՝ «օտար» որբանոցներու դէմ լրագիրներու մէջ գրբուածները, քովէն ալ ուզած յաւելումները ընելով։ Եւ այդ խեղճ մայրը շնչասպառ, վազած եկած է ազատելու համար իր ձագուկները օտարներու ձեռքէն։

Ու հիմա, եթէ ողջ են ատ փոքրիկները, թո՛ղ պահուին պահպանուին ան ընտանեկան յարկին ներքեւ, ուր մօրը համար իսկ ուտելու բաւական հաց չկայ։ Ատ կնկան վիճակը արգահատելի է պարզապէս։ աղքատ է խեղճը, կրնայ ես աղքատ։ աղքատ՝ ստակի տեսակէտով, աղքատ խելքով։ Եւ այս տողերը գրած ատենս կը խորհիմ թէ ատ աղքատին տապէս նապէս խրատ տուողները արդեօք պիտի այցելե՞ն իրեն և իր պղտիկներուն, անոնց հագուստ և ուտելիք պիտի տա՞ն։

«Օտար» Որբանոցէն հանուելով, մտնենական տունը տարուելով, եթէ կորսուելու, անօթութենէ մեռնելու ըլլան այդ խեղճ անմեղ որբուկները, ան ատեն յանցանքին պատասխանատուութեան մեծագոյն բաժինը կ'իյնայ անոնց որոնք ո՛ և է կերպով ազդեցութիւն մը բանեցուցած էին ատ կրկնապատաղ քատ մօրիկանը վրայ։

Պարտիզակ — Ա. Գ.

ԻԶՄԻՐԻ ԳՈՐԾԵՐ

Իզմիրի մեր թղթակցին ստացուած պատճենը այն բանախօսութեան զոր արտասանած է Գաւառական ժողովին ատենապետ Լողոմեթ էֆ. Պալեօզեան՝ ժողովին այն նիստին մէջ որուն առաջին անգամ ըլլալով կը նախագահեր Տ. Մելիքսեթեկ Սրբազան։ Այդ գրուածքը՝ բանախօսութեան ձեւին տակ՝ ամփոփ տեղեկագիր մըն է Իզմիրի քեմին կրթական, բարեգործական եւ ուրիշ ազգ. հաստատութեանց արդի վիճակին ինչպէս նաեւ Առաջնորդարանի գործերուն վրայ։ այդ տեսակէտով՝ իր կարեւորութիւնը ունի։

Անհաւասիկ այդ բանախօսութիւնը որ ուղղուած է առաջնորդ Սրբազանին.

Ընդունելով Գաւառական ժողովոյ կատարած ընտրութիւնը, բարեհաճեցաք վերստանձնել Իզմիրի թեմին առաջնորդութեան ծանր պաշտօնը. ասոր համար Ձեր Սրբազնութեան խորին շնորհակալութիւն կը յայտնեմ այս ժողովին ու միանգամայն ընդհանուր հայ հասարակութեան կողմէ, որուն, Ձեր գալստեան օրը ըրած մեծափայլ ընդունելութիւնը, յայտնի ապացոյց եղաւ թէ ի՛նչ անձկութեամբ և սիրով կը սպասէր Ձեր Սրբազնութեան։

Սրբազան Հայր, Ձեր նախորդ պաշտօնավարութեան անհամեմատ բեղմնաւորութիւնը, այդ միջոցին ձեռք բերուած բարիքները, նա մանաւանդ մեր այսօր ունեցած այլեալ խիստ ստիպողական պէտքերը, Ձեր վրայ ծանր պարտականութիւններ կը բեռնաւորեն և տեղւոյս հայ հասարակութեան սրտին մէջ ալ ակնկալութիւններ կը դնեն. բայց որովհետեւ Ձեր գործունէութիւնը, Ձեր անձնուրութիւնը և անկեղծ աղքատասիրութիւնը մեր ամէնուն լաւ ծանօթ է, երբեք չեմ տարակուսիր, վստահ եմ թէ ոչ ոք կը տարակուսի, որ ժամանակով և յարատեւութեամբ այդ ամէն պէտքերն ու պահանջները պիտի հոգացուին և այդ ամէն յոյսերն ու ակնկալութիւնները պիտի լրանան։

Դուք որ, Սրբազան Հայր, ամբողջ հայ հասարակութեան յարգանքն ու սէրը գրաւած էք, որուն մէկ ակներեւ ապացոյցն էր ուրբաթ օրուան սքանչելի և հոյակապ տեսարանը, դուք որ ժողովրդեան համակրութիւնն ու եռանդը և մեծերուն բարեկամութիւնն ու սէրը յօգուտ ազգին գործածելու կերպը այնչափ լաւ գիտէք, դիւրաւ պիտի յաջողիք դարմանելու այն վնասները որ վերջին քանի մը տարիներու յոռի մատակարարութեան միջոցին տեղի ունեցան և այս առթիւ վստահ եմ թէ արտօնութիւն ունիմ խոստանալու Ձեր ամէն ձեռնարկութեանց համար անրացառիկ աջակցութիւնը այս ժողովին, որուն բոլոր անդամները անխտիր պիտի ստարեն Ձեր Սրբազնութեան։

Բայց որովհետեւ բժիշկը հիւանդ մը դարմանելու չձեռնարկած՝ պէտք ունի ճանչնալու անոր ախտանիշերը, որպէսզի հիւանդութեան տեսակը վճռելով, կարենայ հարկ եղած բուժական դայմանները որոշել։ Նոյնպէս ալ դուք, Սրբազան Հայր, պէտք ունիք գիտնալու մեր պէտքերը, մեզ հիւծող հիւանդութեան պատանիշերը, որպէսզի զանոնք ուսումնասիրելով կարենաք բուժման համար հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել և համոզուած եմ որ իբր այս ժողովոյ ատենապետը ինծի կ'իյնայ զանոնք Ձեր առջեւ մեծ գիծերով պարզելու պարտականութիւնը, զոր իմ տկար կարողութեանս չափով կատարել պիտի ջանամ։

Առաջին և կարեւորագոյն խնդիրը, որ մեր մտքին առջեւ կը ներկայանայ, տեղւոյս ազգային պարտուց խնդիրն է։ գիտենք որ ազգային անտուկը մեծագումար պարտքեր ունի որոնց վճարուած տոկոսները հայոյթներու մէկ կարեւոր մասը կը սպառեն. նոյնպէս գիտենք որ անտոկոս պարտք մըն ալ կայ շատոնց վճարելի և որ անվճար կը մնայ. սակայն յաւալ կը յայտնեմ որ ասոնց քանակութիւնը ինծի՝ և կենամ ըսել այս ժողովոյ բոլոր անդամներուն անծանօթ է, հարկաւ ի բաց առնելով Քաղ. ժողովոյ անդամները և այս անտեղեկութիւնը յառաջ կու գայ սա պատճառէն, որ չուրջ երեք տարիէ ի վեր ոեւէ հաշուեցոյց ներկայացուած չէ՝ մեզի։ Ասկէ իբր երեք տարի առաջ, պարտուց բարձման յանձնաժողով մը կազմուեցաւ խիստ կարող և ձեռնհաս անձերէ, որոնք յօժարակամ ընդունեցան այդ պաշտօնը և ասկէ երկու տարիի չափ առաջ սոյն յանձնախումբը իր փափաքին համեմատ գրեթէ իր ամբողջութեամբը Քաղ. ժողովոյ վերածուեցաւ, որ դեռ պաշտօնի վրայ է։ Սակայն ստիպուած եմ հոս յայտնելու, ցաւով յայտնելու, թէ այս երեք տարիներու երկար ժամանակամիջոցին մէջ, որ և է լուրջ միջոց մը ձեռք չառնուեցաւ որոշուած նպատակին հասնելու համար։ Եթէ երբեք միջոց մը ձեռք առնուած է, այդ ալ մեզի անծանօթ կը մնայ։

Քաղ. ժողովոյ անդամներուն վրայ թէ՝ անհատաբար և թէ՝ իր ամբողջութեամբ կատարեալ վստահութիւն ունինք և համոզուած եմ որ եթէ մինչեւ ցարդ տեսակ մը անգործութեան դատապարտուեցան, ո՛չ թէ իրենց անտարբերութիւնը, այլ մեզի այժմ մը պակա՛ս էր պատճառ. և հիմա որ Ձեր Սրբազնութիւնը իր հուժկու ձեռքերուն մէջ առաւ վիճակս գործերուն դեկը, մեծ յոյս ունինք որ պիտի կրնայ նոր դարկ մը, մղում մը տալ սոյն պատուելի ժողովին մէջ թագուն մնացած գործունէութեան և գործնական միջոցներ ձեռք առնել պահանջուած նպատակին հասնելու համար։ Հարկ կը տեսնեմ հոս աւելցնել, և վստահ եմ որ բոլոր պաշտօնակիցներս ալ ինծի համակարծիք կը գտնուին, թէ արդի Քաղ. ժողովոյ անդամներէն լաւագոյն և յարմարագոյն անձեր կարելի չէ գտնել ազգային գործերու բարւոք մատակարարութեան համար։

Երկրորդ խնդիրը, որ առաջինին հետ սերտ կապակցութիւն և թերեւս անոր չափ ալ կարեւորութիւն ունի, մեր եւմտացոյցին հաւասարակշռութեան խնդիրն է։ Առ հասարակ հ'ըսուի թէ մեր եւմտացոյցին մէջ տարեկան բաց մը կը գտնուի։ Սակայն մենք բոլորովին անտեղեակ ենք թէ իրօք այդպիսի բաց մը կա՛յ. եթէ կայ, քանակութիւնը ի՞նչ է, մեր հասոյթները որչա՞փ են և ի՞նչ աղբիւրներէ կու գան, ծախքերը որչա՞փ են և ի՞նչ տեսակէ. և եթէ բաց մը կայ ի՞նչ միջոցներով կը գոցուի այդ բացը։ Ասոնք մեզի համար անծանօթներ են, որովհետեւ երկար ժամանակէ ի վեր, կրնամ ըսել երեք տարիէ հետէ, այս ժողովին ոեւէ եւմտացոյց ներկայացուած չէ՝. արդ վերջնական կարծիք մը չենելու համար, եւմտացոյցի մը ներկայացումը Պատկ. ժողովոյ բարեացակամութենէն ըսպասելով, յոյս կը յայտնեմ որ Ձեր Սրբազնութեան ուշադրութիւնն ալ այս բացի խնդիրը պիտի ըլլայ։

Երրորդ խնդիրը ազգ. երկսեռ վարժարաններուն խիստ կարեւոր և կենսական խնդիրն է։ Թէեւ անոնց մասին նոր պատասխանատու ու աննպաստ շատ մը տարաձայնութիւններ կը լսին, սակայն ես հոս այդ մասին խօսելու պէտք մը չեմ զգար. հարկաւ Ձեր Սրբազնութիւնը տոնոց վիճակը մօտէն ուսումնասիրելով կատարեալ գաղափար մը պիտի չունի։ Հոս ես մասնաւորապէս վարժարաններու ծրագրին և անոր կիրառման ձեւին վրայ կը փափաքիմ Ձեր Սրբազնութեան և միանգամայն այս Պատկառելի ժողովին ուշադրութիւնը հրաւիրել։ Փորձով տեսանք որ քանի Ուսումն. Խորհուրդ, ա՛յնչափ ալ նոր ծրագիր կայ։ Խօսքերս բառերու բացարձակ նշանակութեամբ պէտք չէ՛ առնել. տարբեր ծրագիր ըսելով հերմակի տեղ սեւ ըսել չեմ ուզեր. նոր ծրագիր մը հինէն որչա՞փ ալ տարբերի, նախորդը կազմող տարրերէն մէկ կարեւոր մասը ի հարկի պիտի պարունակէ։ Տարբերութիւնը աւելի մանրամասնութեանց մէջ կ'երեւայ, և սակայն այդ մանրամասնութիւն կոչածներս այնչա՞փ մեծ կարեւորութիւն ունին որ, ստէպ, նախորդին ընդհանուր գիծերը անփոփոխ պահող ծրագիր մը մանրամասնութեանց մէջ անդէպ այնպէս մը կը տարբերի, որ կրնայ բոլորովին նոր ծրագիր կոչուիլ։ Արդ, ծրագրի այս յարատեւ փոփոխութիւնը, ինչպէս որ իրապէպ անձեր լաւ կ'ըմբռնեն, մեծ ազդեցութիւն կը գործէ ենթակայ վարժարանին յառաջդիմական ընթացքին վրայ և հետեւարար մեր ամէնուն ուշադրութեան առարկայ ըլլալու արժանի է։ Քանի որ տեւական Ուսումն. Խորհուրդ մը կազմել անկարելի կ'երեւայ, եթէ կարելի ըլլայ տեւական ծրագիր մը ունենալ, անհաւանական չէ՝ որ վարժարաններու զարգացման տեսակէտով պարզուին շմնայ։ Ասոր յարակից կէտ մըն է նաեւ արդի Ուսումն. Խորհրդոյ, — որ այժմ գրեթէ կազմալուծեալ վիճակի մէջ կը գտնուի, — գործադրած մէկ նորութիւնը, որ է երկսեռ վարժարաններու տեսչութիւնը անջատել և իւրաքանչիւր վարժարան իրարմէ անկախ տեսչի մը հսկողութեան յանձնել։ Ասկէ առաջ ուրիշ Ուսումն. Խորհուրդ մը այս նորութիւնը կատարել ուզեց, բայց որչա՞փ որ կը յիշեմ, ատոր յարուցած դժգոհութեան առիւ տեղի տալով հրաժարեցաւ։ Ըստ իս մեր երկսեռ վարժարանները իրարու հետ ա՛նպիսի սերտ յարակցութիւն ունին, որ անկարելի է անոնց ընդհանուր տեսչութիւնը մէկ մէկ անջատել և կարգ մը անպատեհութիւններու տեղի չտալ։ Այս ամէնն ալ Ձեր Սրբազնութեան ուշադրութեան արժանի նիւթեր են։

Ասոնցմէ դուրս կան նաեւ կարգ մը նուազ կարեւորութիւն ունեցող խնդիրներ, որոնք որչա՞փ ալ երկրորդական համարուին, պարտեալ ազգ. դրամով ապրող այլ և այլ հաստատութիւններու վերաբերելով, Ձեր Սրբազնութեան համար շահագրգիռ պիտի ըլլան անտարակոյս։

Նախ պիտի յիշեմ քաղաքս Ազգ. Հիւանդանոցը, որուն չուրջը, վերջին ժամանակներս բաւական անհնպաստ լուրեր շրջեցան։ Թէեւ այժմ նոր հոգաբարձութիւն մը կազմուած ըլլալով, կատարեալ լռութիւն կը տիրէ, բայց անշուշտ իր կարեւորութիւնը ունի գիտնալ թէ նախորդ հոգաբարձութեան հրաժարման պատճառ տրուող վէճերը ո՞ր աստիճան և որո՞ւ ի նպաստ իրաւացի էին և թէ արդա՞ր էին այն ոտնձգութեան ամբաստանութիւնները, որ Տնտեսական Խորհուրդին դէմ եղան, խորհուրդ մը՝ որուն իր պաշտօնին մէջ ցոյց տուած գործունէութեան մասին գովեստ ուրիշ բան չեմ կրնար ըսել։

Կան նաեւ ուրիշ հաստատութիւններ, աղջիկներու և մանչերու որբանոցները, որոնք տարբեր մարմիններու հսկողութեան տակ կը հոգացուին։ Առաջինը մեզ ամէնուս ծանօթ խիստ յարգելի տիկնոջ մը և ուրիշ ազնիւ և կրթասէր օրիորդներու բարի ջանքերուն շնորհիւ, լաւ վիճակ մը և ապահով ապագայ մը ունենալ կերեւայ, մինչդեռ վերջինը կարգ մը խիստ գործունեայ երիտասարդներու եռանդ ու խանդովը և թերեւս քիչ մը հապճեպով ստեղծուած ըլլալով, օրը օրին ապրելու դատապարտուած է։ և թէեւ այդ որբանոցներու ներքին բարեկարգութեան մասին առարկութիւն մը եղած չէ և իմ առած տեղեկութեանս համեմատ խիստ բարեկարգ վիճակի մը մէջ կը գտնուի, սակայն ո և է դրամագլուխի կամ հաստատուն հասոյթի արբերէ զուրկ ըլլալով, նիւթապէս անհաստատ ապագայի մը հեռանկարին հանդէպ կը գտնուի, որուն տեսքը կրնայ հաստատութեան հոգն ու խնամքը ստանձնող երիտասարդներուն ջիղերը թուլցնել և աշխատելու կամքը տկարացնել։ Գործը մեծ է, արդիւնքը մեծ պիտի ըլլայ և պէտք է որ օգնութիւնն ու ձեռնտուութիւնները ալ մեծ ըլլան։ Ասոնք ևս այս տեսակէտներով Ձեր Սրբազնութեան ինչպէս նաեւ ամբողջ ազգին ուշադրութեան և հոգատարութեան արժանի առարկաներ են։

Ասկէ չեմ կրնար անցնիլ առանց յիշելու անձնաւորութիւն մը, կամեստ անձնաւորութիւն մը, զոր անձամբ ճանչնալու պատիւը չունիմ և որ մանչերու որբանոցին տնօրէն ժողովին մէջ կ'աշխատի, լուն, անչշուկ, առանց գոլեստ մուրալու, առանց որ և է վարձատրութիւն ակնկալելու։ Տեղեակ չեմ այդպիսի անձի մը գոյութեան։ վերջին օրերս միայն իմացայ, բարեկամէ մը, որուն խօսքին վրայ տարակուսելու ամենեին պատճառ մը չունիմ։ Այս հաւատս անձնաւորութիւնը, արհեստաւոր մը, իր ձեռագործէն կուտայ, իր չահէն կու տայ, իր հանգանակած դրամները կու տայ այդ որբանոցին, որպէս զի ան կարենայ ապրիլ և ապրեցնել յաւուն չարի անոր և անօգնական հէգ մանուկներ, որոնք թերեւս ազգին համար խիստ օգտակար անդամներ պիտի ըլլան և եթէ ըլլան, անտարակոյս, շնորհիւ այս աշխատութեանց պիտի ըլլան։ Անունն ալ պիտի յիշեմ այդ անձին, Գէորգ Քէչիչեան կը կոչուի, և քանի որ անոնք որ միջոցը ունին չեն ուզեր այսպիսիները փնտռել և հասարակութեան ներկայացնել իրրեւ օրինակելի տիպարներ, գոնէ իմ միջոցաւ թող այդ անունը այս ժողովին արձանագրութեանց մէջ անցնի։

Ասոնցմէ զատ կան նաեւ քանի մը ուրիշ ընկերութիւններ, որոնք այս կամ այն ձեւին տակ հանրային նպաստներով կը հոգացուին, ինչպէս Կրթասէր ընկերութեան մանկապարտէզը, Աղքատախնամ Ընկերութիւնը, ընթերցատունը, ևն. ասոնք ամէնքն ալ իրենց յատուկ վարիչ ժողովներն ու տնօրէն խորհուրդները ունին, բայց վերին հսկողի մը, պաշտօնական համարառու մարմնի մը պէտքը առուրանալի է։

Ահա ասոնք են, Սրբազան Հայր, Ձեր անմիջական ուշադրութեան և հոգածութեան պէտք ունեցող ազգային խնդիրները, որոնք, մեծ յոյս ունիմ, Ձեր հանրածանօթ խոհեմութեան ու ձեռնհաս գործունէութեան շնորհիւ, քիչ ատենէն լուծուած ու կարգադրուած տեսնելու հաճոյքը պիտի ունենանք։

Խօսքս վերջացնելով, Ձեր Սրբազնութեան վերջին բարի գալուստ կը մաղթեմ և կը յայտնեմ ուրախութիւնը և գոհունակութիւնը այս ժողովին, որ այսօր, առաջին անգամ ըլլալով Ձեր բարձր նախագահութիւնը կը վայելէ։

ԼՕՂՈՄԵԹ ՊԱԼԵՕԶԵԱՆ

ՊԻԹԼԻՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զմիւռ.—Նպաստի բաշխում.—Թաղային վարժարանների ինուութիւնները.—Մեծ Պանոց Քարոզները —Բարեդիպ տնօրինութիւն մը։

Հինգամեայ սաստիկ ու դառնաչունչ ձմեռէ մը յետոյ, գարունը մտալուտ թռուցաւ պահ մը, որովհետեւ ամսոյս 7էն ի վեր կենսաբեր անձրեւներ անընդհատ տեղացին, ուրախութեամբ լեցնելով սիրտը գիւղացիին։ Դժբաղդաբար 2-3 օր առաջ եղանակը յանկարծ փոխուեցաւ. բքաբեր հողմերը վերսկսան ու այժմ ձիւն կը տեղայ նորէն, մարելով սակաւատեւ ուրախութիւնը աղքատին, որ ձերմակ ձմրան հետ ա՛լ վերջացած կը համարէր իր դրամական կարօտութիւնները։

—Մինչեւ որ գիւղացիք ու քաղաքին աղքատ դասակարգը ի վիճակի ըլլան սեփական միջոցներով հացթիւրելու ապրուստի ամենատարրական պէտքերը, անհրաժեշտ է որ նիւթական նոր օգնութիւն մը ընձեռուի ասոնց Ազգ. Պատրիարքարանէ, ուր դիմում ըրած է արդէն առաջին. փոխանորդ Զիլինկիրեան վրդպ.։ Ուրախ եմ սակայն յայտնելու թէ աղքատիկ դասակարգը մասամբ մը ունեցաւ այդ մխիթարանքը, շնորհիւ տեղւոյս Ամերիկացի միսիոնար Մրսքը Քօրի, որ Ազգ. Պատրիարքարանէ զրկուած 75 ոսկւոյ նպաստի բաշխման ուստրուէն յետոյ, ամսոյս սկիզբէն 300 ընտանիքի —գիւղացի թէ քաղաքացի—հաց բաժնել սկսած է՝ իր տրամադրութեան ներքեւ գտնուած 175 լիրայով, իւրաքանչիւր անձի օրական 50 տրամ բաժինով։ Այս գումարէն երեսուն լիրայ Խուլդիկի կարօտեալներուն լիրայ բաժնուած և բաշխման մը հեռանկարին հանդէպ կը գտնուի, որուն տեսքը կրնայ հաստատութեան հոգն ու խնամքը ստանձնող երիտասարդներուն ջիղերը թուլցնել և աշխատելու կամքը տկարացնել։ Գործը մեծ է, արդիւնքը մեծ պիտի ըլլայ և պէտք է որ օգնութիւնն ու ձեռնտուութիւնները ալ մեծ ըլլան։ Ասոնք ևս այս տեսակէտներով Ձեր Սրբազնութեան ինչպէս նաեւ ամբողջ ազգին ուշադրութեան և հոգատարութեան արժանի առարկաներ են։

Ասկէ չեմ կրնար անցնիլ առանց յիշելու անձնաւորութիւն մը, կամեստ անձնաւորութիւն մը, զոր անձամբ ճանչնալու պատիւը չունիմ և որ մանչերու որբանոցին տնօրէն ժողովին մէջ կ'աշխատի, լուն, անչշուկ, առանց գոլեստ մուրալու, առանց որ և է վարձատրութիւն ակնկալելու։ Տեղեակ չեմ այդպիսի անձի մը գոյութեան։ վերջին օրերս միայն իմացայ, բարեկամէ մը, որուն խօսքին վրայ տարակուսելու ամենեին պատճառ մը չունիմ։ Այս հաւատս անձնաւորութիւնը, արհեստաւոր մը, իր ձեռագործէն կուտայ, իր չահէն կու տայ, իր հանգանակած դրամները կու տայ այդ որբանոցին, որպէս զի ան կարենայ ապրիլ և ապրեցնել յաւուն չարի անոր և անօգնական հէգ մանուկներ, որոնք թերեւս ազգին համար խիստ օգտակար անդամներ պիտի ըլլան և եթէ ըլլան, անտարակոյս, շնորհիւ այս աշխատութեանց պիտի ըլլան։ Անունն ալ պիտի յիշեմ այդ անձին, Գէորգ Քէչիչեան կը կոչուի, և քանի որ անոնք որ միջոցը ունին չեն ուզեր այսպիսիները փնտռել և հասարակութեան ներկայացնել իրրեւ օրինակելի տիպարներ, գոնէ իմ միջոցաւ թող այդ անունը այս ժողովին արձանագրութեանց մէջ անցնի։

Ասոնցմէ զատ կան նաեւ քանի մը ուրիշ ընկերութիւններ, որոնք այս կամ այն ձեւին տակ հանրային նպաստներով կը հոգացուին, ինչպէս Կրթասէր ընկերութեան մանկապարտէզը, Աղքատախնամ Ընկերութիւնը, ընթերցատունը, ևն. ասոնք ամէնքն ալ իրենց յատուկ վարիչ ժողովներն ու տնօրէն խորհուրդները ունին, բայց վերին հսկողի մը, պաշտօնական համարառու մարմնի մը պէտքը առուրանալի է։

Ահա ասոնք են, Սրբազան Հայր, Ձեր անմիջական ուշադրութեան և հոգածութեան պէտք ունեցող ազգային խնդիրները, որոնք, մեծ յոյս ունիմ, Ձեր

ցուցակը ժամանակին զրկուած է Առաջնորդարան, գովելի փափկանկատութեամբ։

Նպաստընկալ կամ հացընկալ գիւղացի ու քաղաքացի իւրաքանչիւր անհատ Փոխանորդ Հօր յանձնարարական գրովը կը ներկայանայ Նպաստամատոյց Յանձնաժողովին։ Եթէ չեմ սխալիր, կարեւոր գումար մը ալ զրկուած է Մըսիրը Քօլի, որ որոշած է 110 լիրան բաժնել Տատիկ գաւառակի ութը և մերձակայ մէկ քանի գիւղօրէից, որոնք դժբաղդաբար անմասն մնացած էին Առաջնորդարանի միջոցով բաժնուած վերջին նպաստէն։ Այս որոշումը տակաւին գործադրուած չէ։

—Ամսոյս մէջ առաջն. փոխանորդ Հայրը Թաղային վարժարանները այցելելով մասնակի քննութեան ենթարկեց սաները եւ յետ քննութեան մտաւորական ու բարոյական զարգացման պէտքը զգացնելով, յորդորեց ու խրատեց զանոնք՝ լըրջօրէն փարիլ դպրոցին և առաւել եւս աշխատիլ՝ արդիւնաւորելու իրենց համար եղած նիւթական ու բարոյական զոհողութիւնները։

Ցաւոսի է որ քաղքիս վանօրէից տրամադրելի հասոյթները, ըստ յաճախակի յանձնարարութեան Ս. Պատրիարք Հօր, պիտի յատկացուէին Խնդրակատարի Որբանոցին։ Գաւառ. Խառն Ժողովը իր մէկ նիստին մէջ այս կարեւոր խնդիրը դարձեալ նկատողութեան առնելով, որոշեց վանական կալուածոց վարձակալութեան գործը յանձնել Տեղապահ Հօր Նախագահութեամբ կազմուած յատուկ Մասնախումբի մը, որ ունենայ թոշակաւոր հաւաքիչ մը, վարձակալութեան տրուած կալուածոց հասոյթները կանոնաւորապէս ի մի վայր կեդրոնացնելու պաշտօնով։ Գովելիկ տնօրէնութիւն մը արդարեւ, որ եթէ գործադրուի, միանգամ ընդ միշտ պիտի բարձուին կարգ մը անտեղութիւններ։ Վարչային այս որոշումը՝ հաստատութեան հաղորդելու նպատակաւ, Հայր Զիլինկիրեան՝ Քաղ. Ժողովի յանձնարարութեամբ, Մեծ-Պահոց առաջին շաբաթէն սկսեալ կիրակի օրերը յաջորդաբար քարոզեց Կարմրակի, Ս. Գէորգ և Հիգ-Խորան եկեղեցիները, ի ներկայութեան խուռն երկսեռ բազմութեան մը։ Թաղային վարժարաններու միութեան, Որբանոցին նպաստելու և վանական ու եկեղեցապատկան կալուածոց միութեան ու կեդրոնացման այժմէութիւն ունեցող եռակի խնդիրները նիւթ մատակարարած էին իր քարոզներուն, զորս խօսեցաւ եռանդուն ու կորովի շեշտերով։

Կը փափաքինք որ Հայր Զիլինկիրեանը խօսքին հետ նաեւ միացնէ սակաւ ինչ գործնական ոգի, ինչ որ չպակսիր իրեն բարեբաղդաբար։

—Կիւմշխանէի Սագ գիւղի Տ. Պետրոս քահանայ Յարութիւնեան խնդրոյ մը համար գիւղացիներուն կողմէ ամբաստանուած և յանցապարտ ըլլալը ապացուցուած ըլլալուն, Հայր Զիլինկիրեան յատնեն կրօնական Ժողովոյ դատապարտեց զայն 50 դահեկանի հատուցման, յօգուտ քաղքիս Խնդրակատարի անոք մանկանց ապատարանին։

Պիլիս 21 մարտ — ԴԵՐՆԵՆԻԿ

ՓԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Թայմզ հրատարակեց Ռուսիոյ ելմտական նախարար Պ. Վիթէի տեղեկագիրը, որուն մէջ ըսուած է թէ Անգլիա այն միակ հրապարակն է ուր Ռուսիա կրնայ գոհացում մը գտնել իր երկրագործութեան անկումին համար։ Նաև Անգլիա միակ հրապարակն է՝ ռուսական փոխառութիւնները յաջողցնելու համար, ինչպէս էր Աֆղանիստանի չփոթութիւններէն առաջ, որոնք պարտաւորեցին Ռուսիան՝ փոխառութիւնները Պէրլինի և յետոյ Ֆրանսայի մէջ կնքելու։ Ֆրանսա հիմա կը փակէ իր հրապարակները մաքաւոր դաշնադրութիւններով, թէև միւս կողմէ կը ջանայ իր ապրանքները Ռուսիա արտածելու։

ՔՈՎԼԱՆ ՀԱՐԻՒՐԱՊԵՏԸ.— Մ. Նաֆանգաց Նախարարաց Խորհուրդին մէջ, չորեքշաբթի օրը, Ծովային Նախարար Պ. Լոնկ Ծանոյց թէ Քոկլան հարիւրապետէն նամակ մը ստացած է, ուր կ'ըսէ որ բնաւ միտքէն չէ անցուցած պարապուել դերման կառավարութիւնը և Փիլիպպինցի ջուրերը գտնուող գերմանական նաւաբաժնին հրամանատար Տիտրիխ Ծովակալը։ Լրագիրները չափազանցած կամ խեղաթիւրած են հարիւրապետին ճառը, զոր արտասանած էր բարեկամաց ակումբի մը մէջ։ Կ'ըսուի թէ Քոկլան հարիւրապետը մտերս պիտի հրաժարի զինուորականութենէ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԱՂԹԱՎԱՃԵՐՈՒՆ ԵԼՄՏԱՑՈՒՑԸՐ.— Չորեքշաբթի օրը Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովը 103ի դէմ 22 քուէով մերժեց՝ հարաւային Ափրիկէի մէջ զօրաբոնցներ շինելու համար ներկայացուած առաջարկութիւնները։ Գաղթային նախարար Պ. Ջէմպրլէն ըսաւ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը միշտ պիտի աւելցնէ իր նաւատորմը մի միայն պաշտպանողական պատճառներով, եթէ ուրիշ ոևէ տէրութիւն, օր. ատրճան ալ բարեկամական եղանակով ըլլայ, աւելցնէ իր նաւատորմը, վասն զի անգլիական կառավարութիւնը ինքզինքը պարտաւոր կը զգայ գերակշռութիւն մը պահելու Անգլիոյ նաւատորմին և միւս նաւատորմերուն միջեւ։ «Մինչեւնոյն սկզբունքը, յարեց Պ. Ջէմպրլէն, պէտք է գործադրել ցամաքի բանակին համար։ Թրանսվալի զինուորական զօրութեան ակագին յաւելումին հանդէպ անգլիական կառավարութիւնն ալ պարտաւոր է աւելցնել իրենը։»

ՍԱՄՈԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Նարs Տոյչ Ակիհմայեն Զայքուսկ կը հրատարակէ գերմանական Ցայէիտ յաճախորային հրամանատարին տեղեկագիրը, որ կը հերքէ Սամոայի մէջ գերմանացի, անգլիացի ու ամերիկացի նաւաղներու միջեւ կռիւներ ծագած ըլլալու զրոյցները, և կը յայտնէ թէ երեք տէրութեանց նաւային ոստներուն և նաւաղներուն յարաբերութիւնները շատ կանոնաւոր են։

—Սան-Ֆրանչիսքոյէն կը հեռագրեն թէ առջի օրը ամերիկեան Պասկեր նաւով ճամբայ ելեր է երեք տէրութեանց կողմէ Սամոա զրկուած յանձնաժողովը զոր կը կազմեն Ուաշինկթընի գերմանական դեսպանատան խորհրդական Պառոն Սբէք Փոն Սթէրնպուրգ, տեղւոյն անգլիական դեսպանատան քարտուղար Պ. Զարլս Էլիոթ Աէվիէնայի ամերիկեան նախկին դեսպան Պ. Պարթլէթ Թրիբ։ Անցեալ շաբաթ Ուաշինկթընի անգլիական ու գերմանական դեսպանները, արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի հետ խորհրդակցելով, կարգադրած էին այդ երեք դիսիպլիններուն ընդունելութեան պայմանները։ Առոնք Արիայի նաւային կայաններուն հրամանատարներուն համահաւասար պատիւ պիտի ստանան և հոն ժամանելնուն տասնըհինգ թնդանօթներով պիտի ընդունուին։

ՓԻԼԻՊՊԻՆՆԵՐԸ.— Մանիլայէն կը հեռագրեն Նիւ Եորքի թերթերուն թէ ամերիկացիները գրաւեր են Քալուամիթ քաղաքը։ Ապստամբները մեծ կորուստներ տալով ետ մղուեր են իրենց դիրքերէն։ Ամերիկացիները ունեցեր են ութ մեռեալ։ Այս պարտութիւնով բնաջինջ եղած կը համարուի Ակուինալտոյի բանակին ամէնէն լաւ մասը։

ԻՏԱԼԻՈՅ ՆԱԽԱՏՐՄԸ.— Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին առջի օրուան նիստին մէջ Երեսփոխան Պ. Բարլօ Ռանտաչիօ, անդամ ծովային բարձրագոյն Խորհուրդին և հեղինակ նաւային զանազան հրատարակութիւններու, հարցուց ծովային Նախարարին թէ իրաւ է որ անգլիական Տիանա յաճաւորային նման յաճաւորակ մը գնել որոշուած է։ Ծովային Նախարար դեր-ծովակալ Բալուամօ պատասխանեց թէ իրաւ է և արդարացուց որոշուած գնումը։ Ասոր վրայ Պ. Ռանտաչիօ և ուրիշ տասը երեսփոխաններ բանաձեւ մը ներկայացուցին, հրաւիրելով կառավարութիւնը դադրեցնել նոյն յաճաւորակին գնման բանակցութիւնները, մինչեւ ելմտական ծրագրին վիճաբանութեան օրը։ Բանաձեւին վիճաբանութիւնը կը շարունակուի։

—Իտալացի զօրավար Մարգէլլի առջի օրը Հռոմի մէջ անձնասպան եղեր է տասը սպատուհանէն փողոց նետուելով։

ԱՎԻՒԵՒՆԷՆ կը հեռագրեն թէ Պ. Ֆռանսիզ տը Բուէռանսէ, ինչպէս երէկ ծանուցինք, կառքին մէջ յարձակում կրելով յետոյ ետ դարձեր է ոստիկանութեան բողոքելու համար, բայց հոն ժամանելուն անանպատ ցոյցեր եղեր են իրեն դէմ։

ԶԻՆԱԿԱՆ ԴՈՐՆԵՐ.— Բէյթայէն կը հեռագրեն թէ Երեսփ. Ժողովին մէջ, առջի օրը, Հունգարիոյ Նախարարապետ Պ. Զէլ չինական գործերու վրայ հարցասխրդումի մը պատասխանելով, յայտարարեր է թէ արտաքին գործոց Նախարար Կոլոսիսովսկի կոմսը՝ չինական քաղաք մը կամ նաւահանգիստ մը վարձելու գաղափարը չէ ունեցած և թէ կառավարութիւնը այդ կարգի որոշում մը տուած չէ։

—Իսլիոյ Երեսփ. Ժողովը երկուշաբթի օրուան յետագրեր է՝ Շանմունի նաւահանգիստը գրաւելու խնդրին վիճաբանութիւնները։

—Բէքինէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի թէ օր օրին աւելի յայտնի կ'ըլլայ որ չինական կառավարութիւնը հեռագրեթէ դիմադրելու քաղաքականութեան մը կը հետեւի։ Իշխանութեանց ընթացքը, օտարականներուն հանդէպ, անտանելի հանգամանք մը ստանալու վրայ է։ Զինու արտաքին գործոց Խորհուրդը հիմա կը բաղկանայ ազդեցութիւն չունեցող և քաղաքականութիւն չգիտցող անձերէ, որոնք կ'երեւայ թէ պաշտօն ունին միշտ դժուարացնելու և ձգտեալ վիճակի մէջ դնելու օտարներու հետ յարաբերութիւնները։ Արտաքին գործոց Խորհուրդին խոստումները բնաւ արժէք չունին, եթէ չվաւերանան մեծ Խորհուրդէն որ օտարներու դէմ յայտնապէս թշնամական ըղգացումներ կը տածէ։ Օտար տէրութեանց ներկայացուցիչները կը գանգատին թէ Զինու արտաքին գործոց Խորհուրդին հետ ոևէ բանակցութիւն ժամանակի կորուստէ զատ ուրիշ բան մը չէ։ Այս վիճակը եթէ չարունակէ, օտար տէրութեանց դեսպանները ուղղակի մայր հայրուհիին դիտողութիւններ պիտի ընեն։

—Բէքինէն կը հեռագրեն թէ չինական կառավարութիւնը երկաթուղիներու փոխառութեան տոկոսին վերա. 15ի, մարտ 15ի, և սեպտեմբեր 15ի կտրոնները վճարած չըլլալով, անգլիական դեսպանը մարտ 31ին ստիպեր է արտաքին գործոց Խորհուրդը վճարել Հոնկ-Քոնկի ու Շանկայի պանքային առնելիքը։ Արտաքին գործոց Խորհուրդը թէեւ խոստացեր է վճարել, սակայն մինչեւ հիմա բան մը չէ ըրած, թէեւ Անգլիոյ դեսպանը ապրիլ 13ին կրկներ է իր պահանջումը։ Զինացիները նաեւ չեն գործադրեր այն պայմանագրութիւնը որով երկաթուղիներու հասոյթը պէտք է հատուցանեն նոյն պանքային։ Այդ պարագային մէջ Բէքինի անգլիական դեսպանը կը խորհի եղեր պահանջել պաշտօնական Թանկ-Եի զոր Զինու արտաքին գործոց Խորհուրդը երկաթուղիներուն տնօրէն կարգած էր, Անգլիոյ բողոքներուն հակառակ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ.— Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին անդամ Պ. Ժէռվիզ Ռէյշ, նամակ մը ուղղելով Նախարարապետ Պ. Շառլ Տիւրիւիի, ծանուցեր է թէ Խորհրդարանին նստաշրջանը երբ բացուի, պիտի պահանջէ օրակարգը անցընել՝ սահմանադրութեան վերաքննութեան մասին իր ըրած առաջարկութիւնը։ Պ. Ռէյշ ուզեր է նաեւ թէ կարելի չէ՞ համաձայնել նախարարապետին հետ, որպէս զի իր առաջարկութեան նկատառումը առանց վիճաբանութեան քուէարկուի և յղուի ձերբնկան դիւանին։ Պ. Շառլ Տիւրիւի վերապահումով պատասխաներ և յայտարարեր է թէ ինք պիտի չհակառակի այդ առաջարկութեան նկատողութեան առնուելուն։

ՍՊԱՆԻՈՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Անցեալ կիրակի ամբողջ Սպանիոյ մէջ կատարուեցաւ Մերակուտակներու ընտրութիւնները, առանց դէպքի։ Արդիւնքը բաւական նպաստաւոր է նախարարութեան։ Նոյնը եղած էր նաև Երեսփ. Ժողովին համար։ Հետեւաբար Սիվէլայի պահպանողական դիրքը ստուար մեծամասնութիւն մը պիտի ունենայ Մերակուտին ու Երեսփ. Ժողովին մէջ, որոնք յունիս 2ին պիտի գումարուին։ Սպանիոյ կիս-պաշտօնական լրագիրները կը հերքեն նախարարապետին և պատերազմական նախարար Բոլավիէյա զօրավարին միջեւ կարծիքի անհամաձայնութիւն ըլլալը եւ իբրեւ ապացոյց այն համաձայնութեան որ կայ գահակալին երկու գլխաւոր անդամներուն միջեւ, նոյն լրագիրները առաջ կը բերեն Պ. Սիվէլայի կուսակցութեան մէկ մասին պէտ թէթեւանի կոմսին անուանումը իբրեւ սպանիական պատուիրակ ընդհանուր ցէնենկէցութեան դեսպանախորհուրդին։ Սպանիոյ գաւառներէն տեղեկագրուած է Մարտիտ թէ ամէն կողմ բարեկարգութիւն և անդորրութիւն կը տիրէ։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՕՍՄԱՆԱՍՏԱՆ.— Ինչպէս ծանուցուեցաւ, Իտալիա և Օսմանստան կը բանակցին առեւտրական պայմանագրութեան մը կնքման համար։ Իտալիա ի մէջ այլոց կը պահանջէ որ իտալացի ճրինորները իրաւունք ունենան հելլենական ծովեզերքներուն վրայ ձկնորսութիւն ընելու և այդ առթիւ իտալական նաւերը վայելեն հելլենական նաւերուն ունեցած առաւելութիւնները։ Իտալիա կը խոստանայ փոխադարձաբար շարժիլ։ Օսմանստանի արտաքին գործոց նախարարը հարցուցեր է Ծովային նախարարին թէ Իտալիոյ ուղած այդ արտօնութիւնը կը վնասէ՞ թէ ոչ հելլենական շահերուն։ Ծովային նախարարը հակառակեր է այդ տեսակ արտօնութիւն մը տրուելուն, ըսելով որ իտալացի ձկնորսները եթէ թոյլտուութիւն ստանան հելլենական ծովեզերքներու վրայ որսալու, հելլէն ձրինորսները պիտի վնասուին։ Իտալացիներուն ձուկ որսալու եղանակը քիչ տարբեր պիտի փճացնէ հելլէն ջուրերու ձուկերը, մինչդեռ Իտալիոյ կողմէ տրուելիք փոխադարձ արտօնութիւնները արդիւնք մը պիտի չունենան, որովհետեւ հելլէն ձրինորսները մինչեւ Իտալիա չեն երթար որսորդութիւն ընելու համար։ Օսմանստանի հանրային կարծիքն ալ իրաւունք կուտայ ծովային նախարարին տեսութիւններուն, այնպէս որ բանակցութիւնները յաջողելու յոյս չեն տար, եթէ Իտալիա պնդէ այդ կէտին համար ըրած պահանջումներուն վրայ։

ՌԵԴԵՐՊՈՒՐԻՆ գիտութեանց կայսր. ակադեմին վերջերս տօնեց ռուսական մայրաքաղաքին բնական գիտութեան դիտարանին հաստատման յիսնամեակը։ Հանդէսին ներկայ գտնուեցաւ նաեւ Ֆրանսական պատուիրակ Պ. Լուտաւ Պլան, որ գովեց ռուս երկրախոյզներու գործունէութիւնը, ըսելով որ մինչեւ հիմա նոր երկիրներ գտած են և թէ Հիւսիսային բեւեռին գիւտն ալ ռուս բնագէտները ըրած են։ «Ռուսիա, ըսաւ Պ. Պլան, բոլոր ազգերու մէջ ամէնէն աւելի լաւ դիրք մը ունի լուծելու բոլոր գիտոնններուն համար շահեկան եղած այդ խնդիրը որուն լուծմանը ձեռնարկած են այնչափ նշանաւոր մարդեր։ Ռուսիա ամէնէն աւելի տեղ ունի Սառուցեալ Ովկիանոսին եզերքներուն վրայ։»

Բեդերսպուրգի բնական գիտութեանց դիտարանը երկու շահեկան արշաւանքներ կը պատրաստէ։ Առոնց մէկը Սրիցպերգի պիտի երթայ՝ շափելու միջօրէականի մէկ աղեղը, հաստատելու առժամեայ դիտարան մը և կատարելու երկրաբաժանական ու մէտէորաբանական աշխատութիւններ։ Այդ արշաւախումբին պիտի հետեւի սառոյց կոտրող շոգենաւ մը։ Միւս արշաւախումբը, որ առաջինէն շատ ետքը ճամբայ պիտի ելլէ, և զոր կազմակերպած է Պառոն Թոլ, խուզարկութիւն պիտի կատարէ Նոր Սիպերիոյ հիւսիսային կողմը գտնուած կղզիի մը կամ կղզեխումբի մը նկատմամբ։ Արշաւախումբը կը յուսայ առոնց հիւսիսային կողմը ուրիշ երկիրներ գտնել։

ԱՎԶՈՒԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Ֆրանսայի ներկայացուցիչ օրինագիծ մը ներկայացուցեր է գինետուններու թիւը մեծապէս զեղչելու համար։ Այդ օրինագիծին հեղինակները Պ. Պ. Սիկֆրիտ և Պէռանժէ, յիսուն տարիէ ի վեր ալքոլականութեան յառաջդիմելովը առաջ եկած աղետալի կացութիւնը պարզելով, անհրաժեշտ պէտք ցոյց տուեր են դարման մը ընելու այդ ահռելի վտանգին։ Զանազան միջոցներ առաջարկեր են, որոնց երկուքը ամէնէն ուշագրաւներն են։ Նախ գիտունները թիւը փչցնել՝ երեք հարիւր բնակչի մէկ հատ ըլլալու չափ. այն խանութպանները որոնք ուրիշ ապրանք ալ կը վաճառեն, ոգելից ըմպելի չկրնան ծախել։ Գինետուններու թիւը, որ 1880ին 386,853 էր, 1895ին 425,000ի բարձրացած է։ Ոգելից ըմպելիներու սպառումն ալ նոյն համեմատութեամբ շատցած է։ 1860ին իւրաքանչիւր բնակչի 2 լիդրա 27 էր, 1880ին 3 լիդրա 64ի բարձրացած է և 1892ին ալ 4 լիդրա 56ի։ Հետեւաբար Պ. Պ. Սիկֆրիտ ու Պէռանժէ կ'առաջարկեն գինետուններու թիւը զեղչել և նոր հաստատելիքներուն համար ալ կառավարական արտօնութիւնը անհրաժեշտ ընծայել։

Վերջին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Էրզրումի Նահանգին Քըղի գաւառակին դայմագամ անուանուեցաւ Անթալի գայմագամ Հագգը էֆ. որուն յաջորդեց Խարբերդի կուսակալութեան հետեւորդ պաշտօնեայ և Միլքիէ վարժարանին նախկին շրջանաւարտ Իլրահիմ Հագգը էֆ.։

—Տիարպէքիրի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Իզմիտի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Մէհմէտ Սալիմ էֆ. որուն յաջորդեց Միտիլլիի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Վասըֆ էֆ.։

—Աթէնքի օսմ. դեսպանատան Գ. քարտուղար անուանուեցաւ Ահմէտ Բէոգի էֆ.։

—Կ. Պոլսոյ հեռագրական կեդրոնական քննիչ անուանուեցաւ Սէլանիկի նահանգին քննիչ Նիազի էֆ.։ Վանայ նահանգին հեռագրական ու թղթատարական քննիչ անուանուեցաւ Գաթէֆմունիի նահանգին քննիչի օգնական Շէֆիգ էֆ.։

—Բասիայի ատենեան տրուեցաւ Իզմիտի Իտալիի ժողովին անդամ և տեղւոյն առեւտրական ու երկրագործական Սենեակին նախագահ Ձիլան էֆ.ի։

—Ա. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին անդամ էքրէմ պէյի և կայս. անձնական սպայակոյտին Ֆէրիզ Ալտուլլահ փաշայի։ Ա. կարգի Մէճիտիէ՝ կայս. թիկնապահ Շաքիր, Զիթալիս, Թէվֆիգ, Նասրը ու Ֆահիգ փաշաներու։ Բ. կարգի Օսմանիէ՝ Նապլուսի կառավարիչ Բաղրզ փաշայի։ Բ. կարգի Մէճիտիէ՝ Յունաց Պատրիարքարանի խառն ժողովին անդամ Վասիլաքի Սարաքիոթի պէյի։ Գ. կարգի Մէճիտիէ՝ նոյն ժողովին անդամներէն Քոնսթանթինօ Քոնսթանթիտի, Վանկէլ Ամաքսորլուզ և Վասիլաքի Տէսիրի էֆ.ներու։

—Բ. կարգի Շէֆգաթաթ՝ կայս. պալատան Ա. քարտուղար Թահսին պէյի քրոջը։ Նոյն պատուանշանը՝ կայս. Գանձարանին տեսուչ Հասան Շէվգէթ պէյի աղջկանը՝ Աբիթէ Հանումի։

—Լիւգաթի ոսկի շքադրամ՝ Վէհ. Սուլթանին Բ. Միւսահիպ Ձէվէր աղային։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՐԱՆԻ գործարաններուն համար Գերմանիայէն մեքենաներ և գործիքներ գնուած են օսմ. անձուկ վառոդով Մաւզէրեան փամփուշտ շինելու նպատակով։ Այդ մեքենաները ու գործիքները հետզհետէ մայրաքաղաքս կը բերուին։ Նոյնպէս նոր յանձնարարութիւններ եղած են Գերմանիա՝ թնդանօթի նոր տեսակ ռումբերու պատրաստութեան յատուկ մեքենաներու և գործիքներու համար։

ՖԵՍԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակը ծրագիր մը մատուցանելով ձեռնհաս իշխանութեան, խնդրեց ամէն դիւրութիւն ընծայել՝ Կ. Պոլսոյ մէջ Թէսի գործարան հաստատել ուզողներուն, և Եւրոպայէն բերուելիք մեքենաները ու գործիքները մաքսատուրքէ զերծ պահել, որպէս զի այդ կարգի ձեռնարկի մը համար քաջալերութիւն մը ըլլալով Թէսի պատրաստութիւնը միայն Թուրքիոյ յատկանայ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆի մէջ օսմ. պատուակալ ընդհ. հիւպատոսութիւն մը պիտի հաստատուի, որովհետեւ Թուրքիոյ և Ամերիկայի միջեւ առեւտրական գործառնութիւնները օր օրի կ'աւելնան։

ԽԱՂԱՐԱՆՆԵՐԸ.— Բէրայի կառավարիչ Էնվէր պէյ նկատելով որ Քոնքորտիայի և Քաֆիէ Քոմէրսի գաղտնի սենեակներուն մէջ, որոնք ոստիկանութեան հսկողութենէն կը վրիպին, խաղամոլութիւն կը կատարուի, հրամայեց որ այդ տեսակ տեղերու մէջ ոստիկաններ սպասեն և բոլոր դուռները բաց մնան։

ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Ձեռնհաս իշխանութիւնը որոշեց որ հնութեան պատկանող շէնքերը և այլն քանդողները դրամական տուգանքէ և վնասի հատուցումէ զատ մէկ ամիսէն մինչեւ մէկ տարի բանտարկութեան դատապարտուին։

ԵՐԶՆԿԱՅԷՆ կը գրեն թէ Դ. զօրաբանակին հրամանատարը հրաման ղրկեր է որ Սէրդ. գաւառը գտնուող գումարտակները իրենց տպատկանած վաշտերը վերադառնան։

ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ 1901ին Կլաքզովի մէջ հաստատուելիք արուեստահանդէսին մասնակցիլ ուզողներուն դիւրութիւններ ընծայուին, չհաշ ու ինչպէս իրենց պատկանելու պայմանով։ Ցուցադրուելիք առարկաները պիտի ըլլան հողագործական, հանքային և ճարտարարուեստի արտադրութիւններ։

ՀԱՆՐԻ ԱՐՏՕՆՈՒԹԻՒՆ.— Պետական ու նախարարաց Խորհուրդներուն որոշմամբ որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Քոսթաքի Սաղոնճիատիս էֆ.ի հինգ տարուան համար արտօնութիւն տրուեցաւ՝ Երզրումի նահանգին Հէլվայը հանքին մէջ հոսող պղնձախառն ջուրերէն պղինձ հանելու համար՝ իր հնարած քիմիական մէկ բաղադրութիւնովը։ Արտօնատէրը բուն իսկ նոյն հանքին պիտի չխառնուի և միայն այդ ջուրերէն պղինձ պիտի հանէ։

ՊՐԻՍԷԼի օսմ. դեսպան Գարաթէոտորի էֆ.ի կայս. կառավարութեան կողմէ պատուիրակ կարգուեցաւ այն համաժողովին որ Պէլճիքայի մայրաքաղաքին մէջ պիտի գումարուի՝ արեւմտեան Ափրիկէի մէջ ալքոլներու ներածման խնդիրը քննելու համար։

ԴԱՍԱԿԱՆ նախարարութիւնը հրահանգ ուղղելով ամէն կողմ ծանոյց թէ Հէօճէթթը Շերէֆով եղած փոխանորդագիրներն ալ պէտք է ճանչնալ՝ Ամլիի դատարաններուն և նօտարներուն կողմէ վաւերացած փոխանորդագիրներուն պէս։

ԱՆԱՍՆՈՑ ՀԻԻԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Ձեռնհաս իշխանութիւնը որոշեց որ ամէն շաբթու տեղեկագիր տրուի անասնոց հիւանդութիւններուն համար։ Նաեւ թէ երբ հիւանդութիւն եղած տեղի մը համար հակառակ իմաստով տեղեկագիր մը տրուի՝ իբրեւ արգիլք անուշադրութեան՝ պատասխանատու պաշտօնեան օրինական խստութեան ենթարկուի։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան խորհրդական Պ. Զէրպաչէվ, Ա. Թարգման Պ. Մաքսիմովի հետ, երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին և Ներքին ու արտաքին գործոց Նախարարներուն հետ։

ՍՊԱՆԻՈՅ դեսպան Քամբօ տի Սակրատօ մարքիզը երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց Նախարարին հետ։

ՕՍՄԱՆԻՄ Գ.— Սուրիք կ'իմանայ թէ կայս. Իրատէ մը արտօներ է Ցունաց նախկին Պատրիարք Տ. Յովակիմ Գ.ը Միտիլլի երթալու։ Վեհ. Սուլթանը նաև յիսուն ոսկի չնորհեր է իբրեւ ճամբու ծախք։

ՀՕՎԱՆՆԱՅԻ դեսպանը առջի իրիկունը սեղան մը տուաւ որուն ներկայ գտնուեցան Պետական Խորհուրդին անդամները Պ. Պ. Սիկֆրիտ և Պէռանժէ, յիսուն տարիէ ի վեր ալքոլականութեան յառաջդիմելովը առաջ եկած աղետալի կացութիւնը պարզելով, անհրաժեշտ պէտք ցոյց տուեր են դարման մը ընելու այդ ահռելի վտանգին։ Զանազան միջոցներ առաջարկեր են, որոնց երկուքը ամէնէն ուշագրաւներն են։ Նախ գիտունները թիւը փչցնել՝ երեք հարիւր բնակչի մէկ հատ ըլլալու չափ. այն խանութպանները որոնք ուրիշ ապրանք ալ կը վաճառեն, ոգելից ըմպելի չկրնան ծախել։ Գինետուններու թիւը, որ 1880ին 386,853 էր, 1895ին 425,000ի բարձրացած է։ Ոգելից ըմպելիներու սպառումն ալ նոյն համեմատութեամբ շատցած է։ 1860ին իւրաքանչիւր բնակչի 2 լիդրա 27 էր, 1880ին 3 լիդրա 64ի բարձրացած է և 1892ին ալ 4 լիդրա 56ի։ Հետեւաբար Պ. Պ. Սիկֆրիտ ու Պէռանժէ կ'առաջարկեն գինետուններու թիւը զեղչել և նոր հաստատելիքներուն համար ալ կառավարական արտօնութիւնը անհրաժեշտ ընծայել։

«ԱՐԵՒԵԼԻՔ»ի ԹԵՐԹՕՆԸ (6)

ԼՈՒԻ ՊՈՒՍՆԱՐ

ԲԱՐԻԶՑԻ ՍՏԱՀԱԿ ՄԸ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՈՒՐՋԸ

Ա. ՄԱՍ

ՄԱՐԴԱԿԵՐՆԵՐԸ

—Այն ժամանակ ուր Քոմբիէնեի մարքիզը այս դիտողութիւնը ըրաւ, շարունակեց բժիշկը անտարբեր և ամբիթատրոնի մը աթոռին պէս հանդարտ, Շվայնֆուրթ միւնոյն իրողութիւնը կը հաստատէր 800 մղոն հեռու գտնուող երկիրներու մէջ։

«Նիամ-Նիամներու անունը արդէն՝ ինքնին կեր-կեր կը նշանակէ։

—Խօսքը մէջերնիս, ընդմիջեց կրկին անուղղայ շատախօսը, անունը այն աստիճան տգեղ չէ, թէև ինդուլ ալ չի պատճառեր։ Նիամ-Նիամ... նի...ամ...նի...ամ..., է՛հ գէշ չի յարմարիր։

— Ատեն մը, գանգատ պոյաւոր մարդիկ կուչեցին, և երկար ժամանակ կարծեցին թէ իրար պոչ ունէին անոնք։ բայց անկէ ի վեր, յայտնի եղած է թէ վրանին կրած կովու պոչը՝ իբրև զարդ մը կ'անցընէին իրենց յետոյքին։ բան մը որ դիւրահաւան ճանապարհորդներու սխալելուն պատճառ եղած է։

Յետոյ, բժիշկը երկարօրէն բացատրելէ ետքը այդ վայրենիներուն սովորոյթներն ու բարքերը, շարունակեց.

— Ափրիկէի այն բոլոր երկիրներէն ուր մարդակերութիւնը տարածուած է, Մուպութթուներու և Նիամ-Նիամներու քովն է որ այդ գծուած սովորութիւնը ամէնէն աւելի կը նշեցուի։

«Բնիկները՝ որ իրենց շրջանները հաստատուած են, աւելի սոորադաս վիճակ մը ունենալուն, միշտ առարկայ կը դառնան անոնց յարձակման, կը կողոպտուին ու կ'ուտուին ալ։

«Կռուի պահուն սպաննուածներու մարմնոյն անմիջապէս կը բաժնուի այդ ահռելի հիւանդներուն կողմէ՝ որոնք իր ուտեստ կը պահեն զանոնք։ Իսկ գերիները՝ խումբ խումբ կը տարուին, ապագային մէջ միևնոյն կերպով գործածուելու համար։

—Բոտմեթի բան է, աղաղակեց Անտրէ։

— Եւ աղահովութիւն ալ չի ներնէր, գիտէ՞ք, աւելացուց Ֆոբէք։ Ուրեմն այն մանաւորները՝ որոնք մեզ ձեռք ձգեցին՝ մօտաւոր ազգականներ են անոնց՝ որոնց վերայ տոգթէօռ... Շվինֆիւրթ... ինչպէ՞ս կ'ըսէիք...

— Շվայնֆիւրթ, դեռատի լարեկամս. ինքը բաւական ատեն մնացած է այս երկիրներուն մէջ, և հասարակ Նիամ-Նիամներու պէս տարած է իր ուսումնասիրութիւնները ի գլուխ հանելու համար, առանց անշուշտ մարդակեր մը ըլլալու։

«Գերմանացի ճանապարհորդը հաստատած է նաև թէ այս մարդակերները քաջ, խելացի և արհեստագէտ մարդիկներ են. մէկ խօսքով, ահագին առաւելութիւն ունին իրենց շրջականներու բնիկներուն վրայ։ Երկաթ դարձնելու և որսորդութեան մասին իրենց ունեցած ընդունակութեան՝ Բահուէնները և Օգիէպասները միայն կը հաւասարին։

«Հակառակ իրենց վայրագութեան, աղնիւ ցեղ մարդիկներն են՝ բոլորովին տարբեր կերպով մշակուած իրենց շրջականներու բնիկներէն, որոնք կը պժգան մարդակերութենէ։

«Ազգային ալ ժանապատուութիւն մը ունին անոնք, և օժտուած են դատողութեան ու խելացութեան այնպիսի ճիրքերով՝ որոնք քիչ Ափրիկեցիներու քով կը գտնուին։ Իրենց ճարտարարուեստը շատ առաջացած և բարեկամութիւնին ալ անկեղծ է։

—Ինչ աղուոր պիտի ըլլար, ընդմիջեց նորէն սատակը, օգտուիլ այդ անկեղծ բարեկամութենէն, և զրկուիլ անոնց սեղանին խորոված մատակարարելու պատիւէն։

—Ատիկա ատիպողական կ'երեւայ ինծի, շարունակեց Անտրէ, որ բան մը չէր կորսնցուցած բժիշկին շահեկան բայց քիչ ապահովիչ ալ ազգագրական նկարագրութիւնէն։

— Բարեղաղդաբար, պատասխանեց տոքթէօռը, մինչեւ լիալուսին՝ դեռ 15 օրի չափ ժամանակ ունինք։

Այս ըսելով, բժիշկը սկսաւ խցիկին երկայնքն ի վեր պտտիլ, ցաւալի պատահարի մը սպասելու երեւոյթով։

Լոյսի

խան փաշա, Բ. Դրան արտաքին թղթակցութեանց քարտուղար Նուրի պէյ, իրաւագէտ խորհրդական Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան ու Հաղբ պէյ, և ուրիշ հրաւիրեալներ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանը ու տիկին Քոնոթան առջի իրիկունը սեղան մը տուին։ Ներկայ գտնուեցան դեսպանատան պաշտօնեաները ընտանիքով և Պոմպէ պահականաւին հրամանատարը ու սպաները։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը ու դեսպանուհին երէկ Մեծ Շուկան այցելեցին։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութիւնը, ապրիլ 13|25ին տրուած որոշումի մը համաձայն, չորեքշաբթի օրը Ծանոյց քարանթինայի կայաններուն թէ Հիմազի համար որոշուած առողջապահական միջոցները գործադրելի են նաեւ Եանպուէն ու Լիթէն (Կարմիր Ծով) եկողներուն համար։

ԳՈՆԵԱՑԻ նահանգին մէջ գտնուած Պուլկար Տաղի հանքէն 112 օխա 350 արամ ոսկիով խառն արծաթ ղրկուեր է անտառներու և հանքերու նախարարութեան։

ԱՄԱՍԻԱՑԻ գերմանական վոսկ-հիւպատոս Պ. Օկիւսթ Քրոկ հրաժարած ըլլալով, անոր յաջորդեց Պ. Լուի Հոլցէր։ Բ. Դուռը վաւերացուց սոր պաշտօնը։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ երկրագործական քննիչը տեղեկագրած է թէ նահանգին հունձքերը այս տարի առատ են։

ՔԱՐԱՓ. —Սպարապետի Դրան պիտոյքներու ճիւղին գեր-նախագահ Ահմէտ Աֆիֆ փաշա քարափ մը պիտի չինել տայ Սթենիայի առիւ։

ԹՐԱՄՈՒԼԻՑՆԵՐԸ. —Սպան կ'իմանայ թէ առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը երէկ թրամուէյի Ընկերութեան տնօրէն Պ. Բէրտիքարին կանչելով խստիւ յանդիմաներ է զայն, քանի մը անպէտ ձիեր թունաւորելով մեռցուցած և Քաղաքտանէի շրջակայքը ջուրի ճամբաներու մօտ թաղել տուած ըլլալուն համար։

ՎԱՐԱՖԱՐԱՆՆԵՐԸ. —Միւքիէի բարձրագոյն վարժարանին և Կ. Պոլսոյ ու Սկիւտարի երկրորդական ճիւղերուն դասերը մայիս 15ին պիտի դադրին և 24ին ընդհանուր քննութիւնները պիտի սկսին։

—Աֆիոն Գարահիսարի մէջ թուրք աղջկանց բարձրագոյն նախակրթարան մը պիտի հաստատուի։

ՍԵԼԱՆԻԿի մէջ, ուր ժամանակէ մը ի վեր երաշտութիւն կը տիրէր, վերջերս անձրեւ տեղալ սկսեր է։

ՄՆԱՑԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.— Երկու ամիս առաջ 10,000 ոսկիով սնանկացած կապերտի վաճառական պարսկի Ազամանի սեւենանը, Մահմուտ Փաշայի Եարըմ խանին մէջ, Պարսից հիւպատոսարանին կողմէ կնքուած էր։ Առջի գիշերը, կ'ըսէ Սապան, սենեակին պատուհանին ապակին հանուելով 400 ոսկի արժէքով կապերտներ գողցուեր են։ բայց հետեւեալ օրը նոյն խանը բնակող ուրիշ վաճառականի մը կողմէ մաքսէն անցուելու ատեն գրաւուեր են։

ՍՈՖԻԱՅԻ մէջ մայիսէն սկսեալ ելեկտրաշարժ թրամուէյ պիտի բանի։

ՍԱՆԱԱԾԷՆ (Եէմէն) կը գրեն թէ, կ'ըսէ Սերվիթ, է. զօրաքանակին հրամանատար Ալտուլլահ փաշա տասնըհոգի վաշտով Հաչէտ գացեր է։

ԽՐԱԽ ՇՈՒԵՆԱՒԻ.—Սեւ ծովի մէջ խրած անգլիական Ռիմֆա շոգենաւը Կորտոն Ընկերութեան կը վերաբերի և ոչ թէ Թոմսոնիսլսն ընկերութեան, ինչպէս ծանուցած էին։ Ռիմֆա, որ Սուլինայէն կու գար ցորեն բեռցած, կիրակի իրիկուն մուշի պատճառով խրեր է Սեւ ծովի բերնէն դուրս, Քիլիոսէն ութ մղոն բացերը, Աղայլի ծանծաղուտին վրայ։ Ցիրանական ազատարար ընկերութեան հետ թէեւ պայմանագրութիւն կնքուած է Ռիմֆան ազատելու համար, սակայն մինչեւ հիմա կարելի չէ եղած բան մը ընել։ Նաւուն այլեւայլ մասերը արդէն խորտակուած են ծովին ալիքներէն։ չի յուսացուիր որ արիածեալ շոգենաւը մէկ շաբաթէն կարելի ըլլայ ազատել։ Նաւապետն ու նաւաստիները Քիլիոս ցամաք հանուած են և կը հոգացուին Հիլտ եւ Ռիցօ գործակալութեան կողմէ։ Գործակալ Պ. Ռիցօ անձամբ Քիլիոս գացած է հարկ եղած օգնութիւնը ընելու համար արիածեալ շոգենաւին և նաւաստիներուն։

ՇՈՎԱՑԻՆ ԱՐԿԱՆ.— Երկկ Շիրքէթի 33 թիւ շոգենաւը գարնուեցաւ 225 տակաւ գամ բեռցած մասուռայի մը որ Պոլսոյ մաքսատուներ կ'երթար։ Մասուռան ընկղմելու միջոցին աղատուեցաւ և տարանքները ուրիշ նաւ մը փոխադրուեցան, բայց բոլորվին ալեսուեցան, վասն զի ջուր առած ըլլալով թրջած էին։

ՖԷՆԷՐԻ Ցունաց մայր եկեղեցիէն անցեալ գիշեր գողութիւն ընելով փախած Մարքօ անուն չարագործը առջի օրը ձերբակալուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը լսանալով որ Մարքօ իր տանը մէջ պահուած է, անմիջապէս խուզարկութիւն կատարեց հոն և գտաւ չարագործը որ բազմոցներու տակ կծկտուած էր։ բայց դուրս հանուելու միջոցին տանը պատուհանէն ուրիշ տուն մը փախաւ և տանիքէ տանիք երթալով 6-7 կանգուն բարձրութենէն ինքզինքը վար նետեց։ ոստիկանները հասնելով ձերբակալեցին զայն։

ՔՍԱԿԱՀԱՅՏՆԵՐ. — Ոստիկանութիւնը երէկ երկու քսակահատ ձերբակալեց, մէկը՝ Քիւչիւք Պազալ՝ Մահմուտ Փաշայէն և միւսն ալ՝ Թաթար Ահմէտ՝ Պոլսոյ մէկ ուրիշ թաղէն։

ՊՈԼՍՈՅ Գոճա Մուսթաֆա Փաշա թաղին մէջ, երէկ, Նազլի անուն խահուէճի մը ինքզինքը պարտէզի մը ջրհորը նետեց, բայց ժամանակին հասած օգնութիւնները ազատեցաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

Երէկ, Աւագ Հինգշաբթի, Ս. Պատարագ Հայրը Մայր եկեղեցւոյ մէջ նախագահեց բոլոր արարողութեանց, ներկայ գտնուելով ցերեկուան Պատարագին, իրիկունը՝ Ոտնլուայի արարողութիւնը կատարելով, և գիշերային ժամերգութեան խորազդեցիկ քարոզ մը խօսելով Քրիստոսի չարչարանաց վրայ։ Այս երեք պատկառելի արարողութեանց միջոցին ալ Մայր եկեղեցին լեցուած էր երկսեռ ժողովրդեան խուռն բազմութեամբ։

Մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցիներուն մէջ ալ, մասնաւորապէս Բերա, նախորդ տարիներէն աւելի ստուար բազմութիւն մը կը նշմարուէր, և բարեպաշտական ու բարեգործական զգացմանց ակներեւ արտայայտութիւն մը։

Ս. Պատրիարք Հայրը, որ երէկ գիշեր Պատրիարքարան մնաց, այսօր ալ կը նախագահէ Թաղման թափորին, Մայր եկեղեցւոյ մէջ։

ԿՈՎԿԱՍԻ «ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ»ՆԵՐԸ

Բագուի Հայոց Մարդասիրական ընկերութեան ընդհանուր ժողովն ալ, իր կարգին, արտասովոր նիստ մը ունեցեր է ապրիլ 3ին, Նահանգապետին առաջարկութեամբ, լսելու և քննելու համար կանոնական նոր ծրագիրը, որուն տրամադրութիւնները ծանօթ են արդէն։ Ժողովը, հակիրճ վիճաբանութենէ մը ետքը, որոշեր է ընդունիլ նոր կանոնադրութիւնը, ինչպէս ըրած էր Թիֆլիզի Բարեգործակամը, քանի որ՝ հակառակ պարագային՝ լուծուելու հարկին մէջ պիտի գըտնուէր։ Ժողովին անդամները, միւնոյն ատեն, փափագ յայտներ են որ ընկերութեան Տնօրէն Խորհուրդը, պատեհ առթիւ մը, Կովկասի կառավարչապետ Կալիձին իշխանին միջոցաւ դիմում ընէ Ռուսիոյ ներքին գործոց նախարարութեան, որպէսզի իր կանոնադրութեան քանի մը թերի մասերը լրացուին, Բարեգործական ընկերութիւններու համար 1897ին հաստատուած կանոնագրին համաձայն։

—Բարեգործական ընկերութեան Ախալքալաքի ճիւղն ալ սպրիլի սկիզբը ընդհանուր ժողով գումարեր է, 23 անդամներու ներկայութեամբ, բայց ոչ թէ նոր կանոնագրովը զբաղելու համար որ տակաւին հաղորդուած չէր իրեն, այլ նախորդ չրջանի հաշիւները և ընթացիկ տարուան եւմտացոյցը քննելու համար, որոնք հաստատուեր են։ Այս մասնաճիւղին հասոյթը եղած էր, նախորդ տարուան մէջ, 1000 ռուպլի։ Ժողովը շնորհակալութեան քուէ տուեր է իր վարչութեան։

—Բարեգործական ընկերութեան Շուշիի մասնաճիւղը մարտի մէջերին չարչարանը ընդհանուր ժողով գումարեր է, 37 անդամներու ներկայութեամբ, և գիւանի կազմութեան ձեռնարկելով՝ իրեն նախագահ ընտրեր է Կոնսիստորիայի նախանդամ Մ. վարդապետ Մատթէոսեանը։ Յետոյ ընտրեր է ատենադպիրը և հաշուեքննիչ յանձնաժողովին անդամները։ Ժողովին ներկայ գտնուեր են նաև տասն անդամուհիներ, ինչ որ նորութիւն մըն էր Շուշիի հայ հասարակութեան համար։

ՖԻԼԻՊԷԻ ԳՈՐԾԵՐ

Ֆիլիպէի գործերուն խելք հասցնելիք չունինք։ Ուրիշ անգամ առիթ ունեցանք արդէն ըսելու թէ կուսակցական անվերջ խնդիր մըն է կ'երթայ այդ քաղաքին հայ գաղթականութեան մէջ ուր մէկուն սեւ ըսածին միւսը ճերմակ կ'ըսէ անպատճառ, և փոխադարձաբար։ Արեւմտեան սպրիլ 9|21ի թուով մեր հրատարակած նամակին ի պատասխան՝ ուրիշ թղթակցութիւն մը ստացած ենք որ անոր քանի մը դիտողութիւնները կը հերքէ։ կը հիւրընկալենք զայն ալ, սպասելով որ Տ. Բարթուղիմէոս Վ. Պաղտեան լաւ կազմակերպութիւն մը տայ թաղականութեան և յարակից գործերուն ու տեղեկագրէ Պարիսքաքարան։ Պատարեալ կամ համախառ ենք Ձեր պատահական թղթակցին, — կը գրէ այս նոր նամակագիրը—թէ Ֆիլիպէի ազգ. վարժարանները յետնեալ վիճակի մէջ են։ միայն քանի մը դիտողութիւններ՝ հրաժարած վերջին թաղականութեան վրայ։ Նախ ատոնց ընտրութիւնը օրինաւոր կերպով կատարուած չէ։ Տեղացի Հայերը, որ մեծամասնութիւն կը կազմեն, ընաւ չեն մասնակցած քուէարկութեան և ընտրողական ժողովի 4 անդամները չեն ստորագրած ատոնց ընտրութեան տեղեկագիրը որ Ադրիանուպլոյս ղրկուեցաւ վաւերացուելու համար, և ընդունած են Ադրիանուպլոյսյ առաջնորդական տեղապահին։ բայց յետոյ հաստատ տեղէ իմացուեցաւ որ այս բողոքագիրները պահուած ու չեն ներկայացուած տեղւոյն Գաւառական ժողովին։ Հրաժարած թաղականներէն երկուքը տեղւոյս ազգ. անտուկին վրայ պարսք թոռոած են։ Վարժարաններու մասին ոեւէ օգուտ չունեցան։ Նախկին Թաղ. Խորհուրդ ըլլայ, Հոգաբարձութիւն ըլլայ, կ'ուզեն իրենց հաշիւները տալ և գործին մէջէն ելլել։ բայց առնող չկայ։ Արդէն այդ նպատակով դիմած են Տ. Բարթուղիմէոս վարդապետին։ Նամակագիրը մասնաւորապէս կը ծանրանայ նաեւ նոր Թաղականութեան անդամներուն պատուաւորութեան ու գոհացուցիչ գործունէութեանը վրայ։

ՀԱՐԻՒՐ ՔՍԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ

Քրդի գիւղերէն մէկուն մէջ Խումար Նուպարեան անուն 120 տարեկան կին մը մեռեր է։ Այս աւելի քան հարիւրամեայ խաթունը մինչեւ կեանքին վերջին օրերը կը պահէր իր ֆիզիկական կարողութիւնները, օր մը երկու անգամ եկեղեցի երթալով կանոնաւորապէս։ Ունեցած է երեք մանչ և երկու աղջիկ զաւակ որոնց անդրանիկը... 90 տարեկան։ Բացի մէկ մանչ զաւակէն, բոլոր միւս զաւակները ամուսնացած են և թոռներու տէր։ Այս հայատեսակ ընտանիքը կը բաղկանայ 62 հոգիէ։

Զօրլուէն կը գրեն մեզ թէ Թեոտորոյի առաջնորդ Տ. Յովսէփ Ծ. Վ. Այվազեան վերջերս այնտեղ երթալով, նոր Թաղ. Խորհուրդ մը կազմել տուեր է տեղւոյն ազգեցիկ ազգայիններէն որոնք ստանձնելով իրենց պաշտօնը՝ հանգանակութեան մը ձեռնարկեր են ի նպաստ գոլորցին որ նիւթական միջոցներու անբաւականութեան պատճառաւ փակուելու վիճակին հասած էր։ Առայժմ 20 ոսկիի չափ գումար մը հաւաքուած է, և յուսալի է որ Զօրլուի կարող դատակարդին և ժողովուրդին այն մասը որ տակաւին չէ մասնակցած անոր, չպանայ իր նպաստը՝ կրթական գործը յաջող ճամբու մը մէջ դնելու համար։ Առաջնորդը երեք օր Զօրլու մնալէն ետքը, Թոտոսթօ վերադարձած է։

—Պէշիկթաշի Մաքրուհեան Վարժարանի Հոգաբարձութիւնը Զատկի առթիւ չինել տուած է, Հնորհիւ բարեսէր Թադեցիներու, 31 երկաթի աղբատիկ աշակերտներու և 5 պաշտօնեաներու մէջէն ձեռք հագուստ, կօշիկ, գուլպայ։

ՄԱՍԻՍ կիսամեայ հանդէսին 8րդ և 9րդ միացած թիւերը, Զատկի առթիւ սովորականէն աւելի ճոխ պարունակութեամբ և 64 էջերէ բաղկացած, կը հրատարակուին այսօր։

ԹՂԹԱԲԵՐ

Ա Ց Ս Օ Ր Ո Ւ Ա Ն

(Ապրիլ 25ի թերթերէն)

ԿՂԵՐԻՆ ԴԷՄ ՑՈՑԵ. — Սպանիոյ Քորոնա քաղաքին մէջ կղերին դէմ մեծ ցոյց մը տեղի ունեցաւ։ Ոստիկանութիւնը տեսնելով որ գործը պիտի մեծնայ և ընդհանուր կռիւի պիտի յանգի, ցրուեց ժողովուրդը։

ՔՈՒԲԱՅԻ ՄԷՋ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ — Հաւանայի մէջ սպանիացիներու և սեւամորթներու միջեւ արիւնալի կռիւ մը տեղի ունեցաւ։ Սպանիացիներէն մէկ և սեւամորթներէն երկու մարդ մեռան։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց այդ կռիւին հեղինակներուն մեծ մասը։

ՓԻԼԻՊՊԻՆԵՆԵՐԸ. —Կիրակի օրը Անինկայի մէջ ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ բնիկներու և Ամերիկացիներու միջև։ այս վերջինները կը բաղկանային չորս վաշտ՝ մէկ հրետանիով։ Բնիկները չարաչար յաղթուեցան, երեք հարիւրէ աւելի մեռեալ ու վիրաւոր ունենալով։ Ամերիկացիներուն կորուստն է յիսուն հոգի։

—Սպանիոյ կողմէ կարգուած պատուիրակ մը որ բնիկներուն հետ կը բանակցէր սպանիացի գերիները ազատելու համար, չկրցաւ բնիկներուն բանակատը երթալ, որովհետև ատոնց յանձնառուները սպառնալիք ըրին։

—Օթիս զօրավարը նկատելով որ Մ. Նահանգներէն հաղարաւոր հեւագիրներ կը հասնին Փիլիպպինեները և կը հրաւիրեն ամերիկեան կամաւորները որ իրենց վերադարձը պահպանին, հրամայեց որ այդ կարգի հեւագիրները խիստ գրաքննութեան մը ենթարկուին։

ՔՈՒԼԱՆԻ ՃԱՌԸ.—Պէրլինի պաշտօնական ակումներուն մէջ կը խոստովանին թէ Քոլան հարիւրապետին ճառէն ետքը, Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը բարեկամական ընթացքի մը հետեւած է Գերմանիոյ հանդէպ։ Նոյն չրջանակները հաստատ կերպով համոզուած են թէ այդ խնդիրը երկու տէրութեանց յարաբերութիւնները պիտի չխանգարէ։

ԶԻՆՈՒ կառավարութիւնը որոշեր է երեք միլիոն թալէ ծախսել, որով Անգլիոյ ազդեցութեան չրջանակին մէջ գտնուած Հարի գետը նաւարկելի վիճակի մէջ պիտի դնէ և երկու եզերքներուն վրայ ալ թումբեր պիտի չինէ։ Այդ գործողութիւնները անգլիացի ճարտարագէտներու կողմէ պիտի կատարուին։

ՌՈՒՍԵՐԸ ԵՒ ՁԵՀԵՐԸ.—Բրակայի չեհ ժողովուրդը համակրական մեծ ցոյցեր ըրաւ թատերական ռուս խումբի մը։ Ամէն կողմէ «կեցցէ՛ Ռուսիա» աղաղակները կը լսուէին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐԸ.—Գերմանիոյ հարաւային կողմը աշնան կատարուելիք ռազմախորձերուն պիտի մասնակցին 75,000 հետեւակ ու 17,000 հեծեալ զօրքեր և 70 հրետանի։ Վիլհէլմ Կայսրը և իշխանները վրանի տակ պիտի բնակին ռազմախորձերու միջոցին։

ՍՆԳԼԻՈՅ ծովային նախարար Պ. Կոշէն վերջերս Շէֆիլտի մէջ ճառ մը խօսած միջոցին ըսեր է. «Եւրոպա խաղաղութեան մէջ է։ Ամէնէն զօրաւոր ազգերուն կարգին մէջ կը գտնուինք, ուստի պէտք է աւելցնենք մեր ծովային ոյժերը։ Անոնք որ կը դժկամակին մեր կողմէ մեծամեծ ծախքեր ըլլալուն, կ'երեւայ թէ տեղեկութիւն չունին Ֆրանսայի և Գերմանիոյ գաղթական քաղաքականութենէն»։

ԱԼԶԱՍ ԼՕՐԻՆ.—Մէջի մէջ Լուսաւորանուն գրաշար մը «Կեցցէ՛ Ֆրանսա» գոչած ըլլալուն համար ձերբակալուեցաւ։ Ուրիշ երեքտասարդ մըն ալ Օմանժի մէջ «Կեցցէ՛ Ֆրանսա» պոռացած ըլլալուն համար դատապարտուեցաւ երեք ամսուան բանտարկութեան և քսան մարք տուգանքի։

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր

Ա Ց Ս Օ Ր Ո Ւ Ա Ն

ԲԱՐԻԶ, 27 ապրիլ.— Ֆիկարօ այսօր կը հրատարակէ Արտաքին գործոց Նախարարութեան պաշտօնեաներէն Պ. Բալէոլոկի մէկ նոր վկայութիւնը, զոր ըրած է մարտ 29ին։ Պ. Բալէոլոկ նորէն ըսեր է թէ սխալ է թարգմանութիւնը Բանիցարտի գնդապետին այն հեռագրին զոր պատերազմական նախարարութիւնը ներկայացուցած է՝ Տրէյֆիւսի դէմ։

—Պատերազմական նախարար Պ. տը Ֆրէյսինէ դատական նախարար Պ. Լեբլանէի յանձնեց տիւ Բաթի տը Բլամի խնդրագիրը, որով կուզէ ինքզինքը պաշտպանել։

ՎԻԵՆՆԱ. — Աւստրիոյ կառավարութիւնը Մորաւիոյ դարանէն վարկ պիտի ուզէ, բանակին թնդանօթները փոխելու համար։

ՀՌՈՄ.—Կ'ըսուի թէ Իտալիոյ նախարարութեան մէջ անհամաձայնութիւն կայ, որուն հետեւանքով արտաքին գործոց նախարար Քանէվարո ծովակալը և ծովային նախարար Պ. Բալուտիս պիտի հրաժարին։

ԲԱՐԻԶ.—Հունգարիոյ Կութա քաղաքին մէջ հրդեհ ծագելով երեք հարիւր տուներ այրեր են։ Փլատակներուն տակէն տասերեսու դիակ գտնուած են։

ՍՖԱՔՍ.—Պ. Բրանց և հետեւորդները կ'սօրին Սֆաքս (Թունիզ) ժամանեցին։ Վաղը պիտի կատարուի բացումը Սֆաքս-Կոսայի երկաթուղիին։

ՊԷՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ և Բորթուկալի միջեւ առեւտրական դաշնագրի մը կնքման համար համաձայնութիւն գոյացաւ և մօտերս պաշտօնապէս պիտի ստորագրուի։

ՌՈՍԻԱ Ապահովագրական Ընկերութեան մայրաքաղաքին մէջ հաստատած կեանքի ապահովագրութեան նոր ճիւղին կանոնագրին Դ. յօդուածն է հետեւեալը.— «Ընկերութիւնը չապահովագրեր այն անձերը որոնք 14 տարեկանէն վար և 70 տարեկանէն վեր են, ինչպէս նաև զանոնք որ կոյր, համր, խեղանդամ, ծանր հիւանդ, անդամալոյծ կամ լուսնոտ են»։

ԱԳԴ.—Հանրային Պարտքի Վարչութեան Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել թէ Սելանիկի նաւահանգիստը չինող ընկերութիւնը վճարած ըլլալով իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի համար 75 ֆր.ի դրամատուրքը (իր հրապարակ հանած 10,000 բաժնեթուղթերուն վրայ, իւրաքանչիւրը 500 ֆրանքէն) բաժնեթուղթի տէրերը կրնան ներկայացնել զանոնք դրամի վարչութեան գրասենեակը, Ղալաթիա, Պալըք Բազար, ուր պիտի կատարուին դրամական օրինական ձեւակերպութիւնները՝ վճարուած գումարին համեմատութեամբ՝ առանց որ և է ծախք պահանջուելու։

1—3 Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ՍՈՄՈԹՈՋ

La Somatose

Այս զօրաւոր կաղդուրիչ դեղը որ ամէն դեղարաններու մէջ կը գտնուի և որուն գործածութիւնը արտօնուած է առաջնակարգ բժիշկներէ, ոչ թէ միայն անարիւնութեան, թոքախտի և ընդհանուր տկարութեանց օգտակար է, հապա նաեւ դեռատի կիներու նիհարութեան ալ, քանի որ մանդական հիանալի արտադրութիւն մըն է ամէն բանէ առաջ։

ԶԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	13 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	16
Ամէնէն վար գին	»	25	13 1/2
Բուլգարի երկթ. գոց.	Ֆր.	123	75
Ամէնէն բարձր գին	»	124	—
Ամէնէն վար գին	»	123	75

ԲԱՑՈՒՄ 16 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ֆ. Կ.	25	12
Բուլգարի երկաթուղի	Ֆր.	123	50
Սամանիէ		412	—
Ռէժի		289	—
Օսմ. Պանքա		13	—
Քոնէսիոն ժէնէրալ ՕՍԹմ.		6	20
Թրկրազործական Պանքա		7	—
Մօս. ՕԹ. Նամէ է Վալէօռ	Օ. Ո.	4	38
Օսմ. Ապան. Էկէ.		4	20
Քրամուէյ բաժնեթ.		670	—
» ժուխասես		205	—
» պարտաթ.	Ֆր.	502	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	296	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	472	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	12
Անգլիական ոսկի	»	109	37
Հոլ էմբէրիալ	»	90	15
Քրմնից	»	51	04
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	05
Մէճիտիք	»	66	20
Բուլգի Ղրշագրամ	Օ. Ո.	8	55

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	20
» » » չէք	»	110	—
Բարիզ » »	Ֆր.	23	04 3/4
» » » չէք	»	12	98
Գէրլին անմակոս չէք	Մարք	18	56
Վիեննա չէք	Ֆիորր.	10	91

Տես Դ. երես՝ Պայպլ Հաւուլի հրատարակութիւնները։

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵ Ն-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ԿՈՒՍԷՔԻ ՈՒՆԵՆԱԼ եղանակին համեմատ անդրկական և գաղդիական գործարաններու լաւագոյն գիմացուն քոսթիւմներու, բանթալոններ, տեսակ տեսակ շալակներ. անդամ մը ուրիշ տեղ երթալէ առաջ, գիտցէք Պահէք-Փարու Համիտիէ ճատտէսի թիւ 38, Յովհաննէս Կիւմիւշեան վաճառատունը։ 18—70

ՍԻՐԻՑ ՄՕՏԻՒ ՀԱՅՆ ՕԵՐԱՆՔ
Կ. Պոլիս, 15 սեպտ. 1898
Գարանաց Ներսէս Ա. Պատրիարք,
Ցորվէ հեռի սկսած եմ գործածել ձեր Պէպսին կշտարանը, մինչ լաւ տարբերութիւններ ունենայ մասնաւոր խուլերի և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դեպքերու մէջ։
Իմ կարծիքս է թէ այս հանգոյ և յարգով պատասխանութիւնը մինչեւ նախանձելի համբաւ կունենայ։
Ցանկալի ձեռն ի կը յանձնարարեմ զայն։
ՏՊ Ա. ԱՆՏՐԻԱՍԵՅ
Նահանգն ոստիկան Օսմանեան ոստանին

ԻԼԱՆ

ԹԱԶԻՆԷԻ ԹԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Թազինէի Թասսաի Շահանէճէ միւպարաա օլունաճագ Տրէնէ, Շամ վէ Հալէպ վէ Հավալիսի եաղլարնը վէ պիրտէ հաթապան միւնաքրասանա պաշանլարդընտան իթայէ թարիպ օլանլարը Թազինէի միւշարէլէյհայա միւրաճաաթի իլէմէլէրի։

14 Նիսան սէնէ 315

2—3

ԻԼԱՆ

ԹԱԶԻՆԷԻ ԹԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Հէրէքէ Ֆապրիգայը Հիւմայունը իչիւն միւպարաանա լիւզում կէօրիւլէն այթը պին գրյէի աթիք եիւն իբէլինին չէհրը հալը բումինին եիրմի տէօրտունճի ճուսա իրթէսի կիւնի սահաթ տօգուզտա դարարտատէսինին քէշիտէսի մուզարրէր պուլունտըգընտան չերարիթը մուզարրէրէ տարիբէսինէ իթաաքնա թարիպ օլանլարը եէվմ վէ վագթը մէգբիւրէ դատար Խազինէի Թասսաի Շահանէ էմլաքը Հիւմայուն իտարէսինէ միւրաճաաթ իմմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 13 Նիսան սէնէ 315 3-3

Բժիշկը՝ միշտ կատարելապէս անշարժ կը մնար։

Ի՞նչ պիտի անցնէր։

Ֆոիքէ՝ որ անօթի էր, դգալ չըլլալուն՝ իրեն հրամցուած կերակուրին մէջ խոթեց ձեռքը՝ մրմնալով.

—Հը՛ ը՛ ը՛, կերակուրին շատ քաջալերիչ տեսք մը չունի. սակայն ինչուս պէտք. մանաւանդ որ անօթութենէ չմեռնելու ուրիշ միջոց մըն ալ չեմ տեսներ։

Եւ քաջաբար, բերնին տարաւ անծանօթ բաղադրութիւնը՝ ու լափեց՝ զայն ելակոտոդի մը դէմքով։

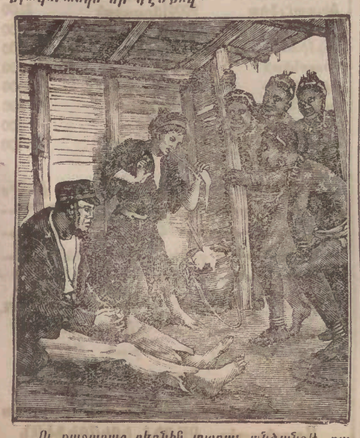

Ու թաջաբար բերնին տարաւ անծանօթ բաղադրութիւնը...

Ցետոյ, կերածը լաւ մը կլլելէ ետքը, շարունակեց։

—Բայց այնչափ գէշ ալ չերեւար, թէև քիչ մը անլի եկաւ ինծի. ամրողջութիւնը իրաւ որ փայլուն բան մը չէ, բայց ի՞նչ ընենք, քանի որ ճաշացուցակին վրայ ուրիշ բան չունինք։

Եւ առանց չափազանց ոգեւորութեան, Ֆոիքէ շարունակեց իր ճաշը, մեծ ուրախութիւն պատճառելով վայրենիներուն, որոնք չէին ուզեր տեսածնուն հաւատալ։

Ստահակը լիզդի մը չափ սպառեց բաղադրութենէն՝ որուն համար Անտրէ յայտնի ժիգանգ կը զգար։

Բայց չկրցաւ շարունակել. քիչ մըն ալ կերաւ, և մէկդի թողուց կարասը՝ առարկելով թէ երկու սունոց պարզ գետնախնձոր մը անգամ չէր արժէր։

Բնիկներու ուրախութիւնը յանկարծ դժգոհութեան փոխուեցաւ, իրենց խոհանոցին եղած այս անարգանքէն։

Ֆոիքէ հակցաւ անոնց մտածումը և ըսաւ զանոնք սիրաշահելու համար.

—Շնորհակալ եմ, ամէնքդ ալ բարի մարդիկներ էք. իրաւ է որ քիչ մը անվայել էր ըրածս, բայց վերջապէս առաջին անգամուան համար կարելի չէր ասկէ աւելին ուսել։

Այս զրոյցը սակայն, սպասուած արդիւնքը չունեցաւ։

Օղիէպասները վար դրին իրենց երաժշտական գործիքները և ստահակին վրայ յարձակելու պէս շարժումներ սկսան ընել։

Ֆոիքէ՝ բարկացած աքաղաղի մը պէս կանգնեցաւ այդ շարժումը տեսնելով, և շեշտով մը՝ որ արհամարհոտ ըլլալուն չափ ալ ինքնավստահ էր, ըսաւ.

—Հէ՞ ... ձեւանո՞ր հիմա ալ։

Բժիշկը որ միշտ երկնցած կը մնար գետնին վրայ և շարժում մը չէր փորձած, ստահակին այդ սպառնական դիրքն ու խօսուածքը տեսնելով, խզեց մինչեւ այն ատենուան պահած լռութիւնը։

—Խնդրեմ, ըսաւ, մի փորձէք դիմադրել. համբերութիւն, զաւակս, համբերութիւն։

—Ես ալ ուրիշ բան չեմ խնդրեր, պայմանաւ որ թաթերնին վար առնեն։ Չեմ սիրեր որ ինծի դպչին. ապա թէ ոչ կը կռփեմ։

Բժիշկը՝ այն ատեն բնիկներուն լեզուով քանի մը բառեր արտասանեց, որոնք սակայն բնաւ ազդեցութիւն չբերին։

Օղիէպասները նորէն յարձակում մը փորձեցին, երկու եւրոպացիները բռնելու նպատակով։

Ֆոիքէ՝ Անտրէի հետեւելով, դուրս խոյացաւ կիսարաց դռնէն։

Ստահակը՝ սիրտի մը պէս դիւրաշարժ էր և պտղպտալ ձողի մը պէս ալ ուժեղ։

Անտրէ ալ, հակառակ իր նուրբ մարմնին, ըմբիշի մը չափ ճարտար էր։

Քանի մը բնիկներ՝ որ արգիլել ուզեցին անոնց փախուստը, գետին գլորեցան մէկ երկու բռունցքի հարուածով.

—Պիտի խնդանք, պոռաց ստահակը։

Ու ձեռքերը աւազով լիքելէ ետքը, պաշտպանողական դիրք մը առած, կռուփամարտի պատրաստուեցաւ, միւնոյն ատեն ալ ըսելով.

—Բնութեան զէնքերը, զաւակներս. նայինք որի՞ն է կարգը։ Կարծեմ թէ քուքդ. հէ՞...

Եւ ոտքը՝ յարձակողի մը սրտի գնելով անցընելով, հրեց զայն. հուժկու բնիկ կուգի վրայ պառկեցաւ, վերջին ատիճան ապշած։

—Օ՛հ, ասիկա խնդալու համար է միայն... պէտք չէ գործը դեղցնել։

Այդ միջոցին սակայն, ուրիշ երկու բնիկներ ալ յարձակեցան իր վրայ. Ֆոիքէ ժամանակ չեղաւ և կռուփի երկու պատուական հարուած իջեցուց անոնց ստամոքսին։

Խեղճերուն սեւ մորթը՝ մոխիրի գոյն առաւ։

Երկուքը մէկ գետին ինկան ահռելի գալարումներու մատնուած։

Դնտրէ՝ կռնակը խոյիկին տուած, կռուփի կատարեալ տարափ մը կը տեղացնէր այն ատիճան վարպետութեամբ, որ պոտի չինկեցնէր Անգլիոյ ո՛ և է մէկ ըմբիշը։

Յայտնի էր որ կռփամարտի ազատ մի մի ... [illegible]

—Պոռվօ, Պ. Անտրէ, պոռաց ստահակը։ Իրաւ որ գէշ գոլրոց չէ ատիկա։

Ու տեսնելով որ յարձակողներէն մէկը բաւական յանդգնութիւն ունեցած էր իրեն մօտենալու, ոտքի հարուածով մը խորտակեց անոր կռանը, գոչելով.

—Կոպո՞ւ. ատանն չէ՞ մ՝ ... կ...

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

ESTABLISHED 1782

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, որոկ հրդեհի ապահովագրութիւն մէջ՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ գրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխը և պահեստի գումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր յարդ վճարած է հրդեհի ենթարկեալներուն համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ջնջումները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Գուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Գանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գեռնայարի թիւ 1

ՊԱՅՊԼ ՀԱՌՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բաղարան Ս. Գրոց. 625 երեսներէ կը բաղկանայ և զարդարուած է աւելի քան 223 գեղեցիկ պատկերներով։ Կը պարունակէ Ամերիկայի և Եւրոպայի մէջ Սուրբ Գիրքը քննող գիտնայ հետազօտութիւններուն արդիւնքը։ Գրքին մէջ գրուած տեղեկութեանց ճշդութեան մասնաւոր խնամ տարուած է։

Կը յանձնարարուի որ հոգեւորականներ, ընտանիքներ և անհատներ այս գիրքէն մէկ օրինակ ստանան, և գործածեն զայն իբրեւ սատար, երբ կուսանին իմանց Սուրբ Գիրքը։

Գրքին գինը մէկ մէջիտիէ է, թէեւ կարժէ աւելի քան երկպատիկը։

Տղայոց Աւետարան, ամսաթերթ պատկերազարդ, տարեկան բաժանորդագին 6 ղրշ.։ Կը պարունակէ զանազան տեսակ պատկերներ, նաև բարոյական և հրահանգին մանր յօդուածներ։ Շատ օգտակար ամէն պզտիկի։

Կը ծախուի Պայպլ-Հառսի գրատան մէջ և Ֆինճանճիյար Եօղուրլու։ 173

ԳԱԼԻԳՈՄՕՆ
ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՋՈՒՐ

Մաշերը, մօրուքը և պեխերը ներկելու և պահպանելու յատուկ քիմիական մագի ներկ։

Վեհ. Սուլթանի տարրագէտներէ Տոքթ. Սինկրոս էֆի և քաղաքային բժշկական վարչարանի ուսուցիչներէն քիմիագէտ Ճելալեանցոսկիէֆի ընկերակցութեամբ պատրաստուած

Մեր հրապարակին վրայ ծախուած բոլոր ներկերուն մէջ ամէնէն յաջողը և ամէնէն դիւրին գործածուողն է։

Մաշերուն կու տայ փայլուն և բնական գոյն, առանց մորթը արատելու։ Գործածման եղանակը և միւս մանրամասնութիւնները բացատրուած են տուփերուն հետ գտնուող յայտագրին մէջ։

Ընդհ. ներկայացուցիչ և մթերապահ բոլոր Թուրքիոյ և օտար երկիրներու համար, Պ. Թ. Սթավրաքի, ապրիչ, Բերա, Մեծ-Փողոց, թիւ 158 Սիրէ տ'Ալէբի քով։

Պոլսոյ կողմը մեծ մասնաճիւղ, Մահմուտ բաչա, 131 թիւ, Արամ Սօղանճանի մագի ներկի վաճառատունը։

Կը ծախուի Բերա, Պօն-Մարշէ վաճառատան մէջ, ինչպէս նաև Իզմիտը, և Ֆիկարոյի սափրիչի խանութները։ Ղալաթիա, Գարաքէօյի պղոչաճիին դիմաց, Պ. Ատամանթիսի անուշահոտութեանց վաճառատունը։ Կ. Պոլիս, Պահչէ Գաբու Իքի Գաբուլը դեղարանը, Պալիւլ Բաբաթօբուլոսի երաժշտական գործիքներու վաճառատունը. Ֆընտրըլը, Պ. Թէոտորիտիսի դեղարանը. Պէշիկթաշ Զինճիրլի դեղարանը. Գատրքեօյ Իլիա սափրիչի խանութը. Սկիւտար գլխաւոր դեղարաններուն մէջ։ 146 41—52

ԱԶԴ

Ազգ. Հիւանդանոցի սեպհական մաքարա դերձաններու հնարիչը Մեսրոպովիչ այս անգամ իր գրասենեակը ինչպէս նաև յիշեալ դերձաններուն վաճառման կեդրոնատեղին փոխադրած է Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ Բիւլիճի Իզմիրլի օղլու խան թիւ 10, ուր կը պարհաուին յիշեալ դերձանները մեծ և փոքր քանակութեամբ՝ և մինչեւ հիմայ եղած գնումները այնչափ մեծ զարկ մը առած են որ հայթայթիչն ընդարձակած է իր գործառնութիւնը, միւնոյն առեն ածանցնելով գիները. մէկ խօսքով, ածան ապրանք, լաւ տեսակէն, որուն դէմ հրապարակի վրայ գտնուող վաճառականներէն ոչ ոք կրնայ մրցիլ և նոյն իսկ մրցիլ փորձել։

Կը յուսացուի որ բարեսէր տիկիններ և օրիորդներ ինչպէս նաև ազնիւ դերձակուհիներ և դերձակներ պիտի գործածեն այս ընտիր դերձանը գլխաւորաբար անոր համար որ առով օգուտ մը ըրած պիտի ըլլան Ազգ. Հիւանդանոցին որուն ի նպաստ կը վաճառուի այս դերձանը. նպաստ ընել և օգտուիլ պարագայ մինչ որուն առիթը միշտ չի ներկայանար։

Կրօսաներուն և մաքարաներուն իւրաքանչիւրին վրայ միշտ փնտռելու է վերի մարքան վրան աքաղաղով՝ որ արտօնուած է կայս. կառավարութենէն։

132 40—52

Լ'ԱՆՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱՆՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն. | 1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հոհեօ, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հոհեօ, կայս. և Թագ. մտնաւոր խորհրդական.
» Գեորմոն Նաքօ, » » » » »
» Անթուան Բրոքէշ մ'Օսթիէն.

Թէուտոր Բոնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻԼԻՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆիոլլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բէթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքաիա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ. — ՈՒԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱՆՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	82,500,000 »
1895 ի հասոյթ	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղ-ՈՒՊԻ-ՖՐԷՆՖԻ վրայ (Գրաֆէլը Մատսատան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՖՕՐ ԲԷՌԲԷՆ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆրանք 27 000,000
Պահեստի դրամ	» 52,002 500
Տարեկան հասոյթ	» 70,339 912

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագիներով։ 572

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ ԳԱԼԻԼԻԿ ԱԼՈՏՕՒՍԻՆԵԱՆՑԻՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիտիսխան. 20 21 22

LONDON & LANCASHIRE FIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ
ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԱՑԵԱԼ 1862ԻՆ
ԴԱՄԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ԳԻՐԵՒԱԿԱՆԱՐ ՕՍՄԱՆԼԸՐ ՅԻՆԱՆԼԻ
Հէրգիզ խան, թիւ 2—3, Վէզիր-խան, Ղալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մէ՛ ոա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։

ՖԻՆԼԻ ԹԷՈՏՈՐ ՍՊԷՆՏԱՆՈՒ

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իրօֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏՈՂ ԽՈՑԼԸ (սրրաճ),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻԻՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՌՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԹՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՓԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԹԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՑ ՅԱՐԶԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատար ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենանին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն Յեւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բելթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իտալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդռ-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պարտաստ գումարն է Մէկ Միլիոն Թրանսիոն Միլիոն ֆր.։ պահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իբրեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու ետ տրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ձ. ՈՒ. ՀԻՒԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ԶՈՒԱՆՃԵԱՆ
Վայվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՔՈՒՆԱՐԴ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Ոչ ոք ոգեւ նէսա ոնդամ կը բանի Լիվրբուլ և Ազեկելի գիշ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գոթնիտ	4591
Եղրուբիա	7718	Ցամարիա	3574
Յէրմիա	7391	Մարաթոն	2402
Ղրանիա	7268	Ազլաս	2393
Քաւոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Ի.Քալանիա	5517	Թարիֆա	2246
Դալիա	4809	Բալմիրա	2444
Ինճիա	4557	Թրինիտատ	1899
Կէլտոս	2143	Մարոզզօ	1855
Ճէտար	1876	Քամանիա	12950
Ճէրպուլի	1614	Լուսիտանիա	12950
Նաքալանիա	4345		

Դիմել առ. ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՒԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Մէյմանէթի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 571

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ
Ն ԲԱՖԷ ԵՒ ԸՆԿ
Մարսէյլ և Պոմպէյ փէլ
Կանոնաւոր ոգեւ բանող
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ Երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ռոդոսի և արաբ ոգեւորդներ
Նաւուղղեալ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ
575 Թոփխանէ, քարտիին վրա

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեով
Որ կը կոչ 2/14 Օգոստ. 1892 թուական թը
(8 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԷՆի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա 194

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմբոն
Ցակոբեան խան, Վայվոտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամի հավլուսը փողոց,
Օսմ. նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մարքուճճրլար, Զարշըլը խան, թիւ 21

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տ՞Ռ Ա. ԹԱՔԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Ամէն դուռնէ դուրս վրայ յուչիք, Գլուխ Զքաղաքեանց գրէ)

Կատարեալ գործածեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասասանիկ ցաւած ակառներն ալ անդամ կը լեցնեն. ցաւալի դիմելու և թանգագին վճարումներու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ. ճաշակաւոր, և գիմացկուն արհեստական ակառներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գինի յանապատին ըստ պատկի, ծամելոնին, և ոչոր արտասանելոնին երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաև խմբրեցուցիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.

Ց. Գ. Զմեռնները կիրակի օրերն ալ, (Փետ. 14. 21) ինչպէս նաև ամեն օր, (Փետ. 14. 21ներ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գատարդիւրեալք կրնան գիմել իւրեանց բնակարանն, թիւ 1 Թրլիչիք խան։

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DF COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան Երեքշաբթիներ

Գշ. 13 25 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Գշ. 14 26 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ. Ճաղորդակցիլով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Սուֆա, Գերուա եւ Գիսա)։
Եշ. 15 27 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 15,27 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Օռտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 16,28 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 56ն

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլ, Գլասգով, Մէնչեսթրաւն և Սաութ Ամպթընի միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Սամսէա	3000	Թիպա	2500
Ամպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէլպը	3000	Օսայրիս	22[illegible]0
Գեանորուս	3000	Բէրա	2200
Ծորոս	3000	Ֆիֆինքս	2000
Սամանի	3000	Գասքոնի	1500
Մարիոթիս	2500	Գիւլէն	1500

Թիպա չոգենաւը նաւապետ Պրաուն ամսոյս դէպի 20ին Լիվրբուլէն հոս կը հասնի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Զ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուէթոլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սգրիգ Լիվրբուլ

ՖՐԵԶ. ԼԷԼԼԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլ և Արքենլէյց Գիլիս քանդ չոգենաւեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Ամմինեան	10500	Էմիրզիքեան	3500
Բէլգրիան	10500	Ազրժ.ան	3000
Լանքաստրիան	9000	Այմէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլտսպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ֆորտիան	8000	Անտալուզիան	2500
Ֆիրմինիան	8000	Ալգաշիրն	2500
Ֆալէրնիան	3700	Լէսպիան	2000
Վալենիան	3700	Մինեռ	900
Ֆլամինիան	3700	Օրօրդ	800
Նապիան	3500	Լիսպոն	800

Ապրանքի տերերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել

ԷՏՎԱՐ ԼԱՆՃՈՆԴՆԷ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1
Ղալաթիա

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՔ
Ընդարձակ Հալլ, Կ. Պոլսոյ և Սմիռնայի

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ապպանո	1069	Գոմո	1497	Կոզզ	1011	Մալմ	724	Բօգարիս	186
Ալէքթօ	3607	Գոնկո	2906	Գրօտնս	1695	Մարէնկո	2273	Սաֆֆօ	1118
Անտէլօ	1541	Գորսս	895	Հրոս	775	Մարդէլլո	3709	Ցիրիս	1735
Ադրիսոզ	2377	Ցիտոս	4811	Հիտալիս	1581	Միքատս	3557	Միլիս	1193
Գասանս	1822	Տօմինս	987	Հինտու.	3720	Միլս	1057	Ցաբէրս	1200
Գօրտոնիս	1264	Տուրս	2333	Հարդիս	3600	Մանդէպէլլս	1735	Քասսս	1328
Գրսվս	1076	Տրաքս	1713	Հումպէր	593	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսն	1546
Գրինս	841	Տինամս	504	Իսկս	2354	Նէրս	1083	Թարիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Էլպս	2484	Իտանս	5540	Օհիս	4100	Թալէտս	1470
Դէլրս	1671	Էլտորատս	1520	Ֆիլնս	1080	Ինճարիս	4036	Թարքիտս	487
Դալիասս	1337	Իբաղս	1481	Ֆլէսս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	854	Ֆլոլիինս	2807	Բալէրմս	1687	Վասրս	1914
Գազզ	1094	Ֆինլանտ	1828	Ֆրանս	1700	Բալս	540	Վալս	1289
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1068	Բիրալիս	2229	Վալնուրնս	2396
Միսէրս	1834	Ֆրանսիսքս	4582	Լէբանդս	2272	Բինա	1683	Տէտս	1850
Գլիս	2697	Կաիլէս	3060	Լիվօրնս	1643	Բոզս	1613	Զէրս	1200
Գոլորատս	4235	Գիրանս	1243	Լորէնցս	3191	Բոսէս	1789		

Լօրէնցս չոգենաւը, նաւապետ Ուիլկ, ընդհանուր վաճառքով Հալլէն հոս հասած է։

Բոսֆիլլս չոգենաւը, նաւապետ Կրէյտմ, ընդհանուր վաճառքով Հալլէն մեկներ է ամսոյս 26ին և մայիս 10ին հոս կնպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Գիւչլիք Մէյլէք խան, Ղալաթիա

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ